

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ketabton.com

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

رسمی جریده گننه (۸۲۰)
نېټه ۱۳۸۲/۱۲/۶ هـ . ش

خواننده گرامی!

افتخار داریم که بعد از نشر "مجموعه قوانین افغانستان" با شیوه تنظیم موضوعی، اکنون به خاطر سهولت بیشتر در دسترسی شما به قوانین مورد نیاز، سلسله دیگری از قوانین نافذة کشور را با قطع کوچک جیبی در اختیار شما قرار می دهیم.

خانپوه حبیب الله "غالب"

وزیر عدليه

نام:	قانون اجرآت جزایی مؤقت برای محاکم
ناشر:	وزارت عدليه جمهوري اسلامي افغانستان
تنهیه و ترتیب:	رياست نشرات
مدیر پروژه:	قانونمل محمد رحیم "دقیق" سرپرست ریاست نشرات
تدارکات و اداری:	سید محمد هاشمی رئیس امور مالی واداري و احمد خالد عزیزی معاون واحد پروژه بانک جهانی در وزارت عدليه
مصححین:	طرح جلد وصفه آرا: امان الله صداقت(غیبی)، عباس رسولی و حسین امینی
مشاورین:	نورعلم خان، حلیم سروش، محمد رفیع عمری و احسان الله نیکزاد
تاریخ نشر:	اسماعیل حکیمی و محمد یما قسمیار ۱۳۹۰
تیراز:	۸۰۰۰
چاپ:	اول (قطع جیبی)
قیمت:	۳۰ افغانی
طبعه:	طبعه طباعتی و صنعتی احمد
تلفن ریاست نشرات:	۷۰۰ ۵۸۷۴۵۷
ویب سایت:	www.moj.gov.af

کلیه حقوق چاپ برای وزارت عدليه محفوظ است.

پښتو فهرست

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

۱۶.....	لومړۍ فصل: عمومي حکمونه
۱۶.....	د تطبیق و پر قواعد
۱۶.....	د اجرایی اقداماتو شتول
۱۷.....	موده
۱۸.....	برائت الذمه
۱۸.....	مظنون او تورن
۱۹.....	د مؤقتی نیونی موده
۱۹.....	د سندونو او دلایلو قانونیت
۲۰.....	وروستني فيصله
۲۰.....	ترزیز
۲۱.....	د خارنوال امتناع
۲۲.....	د قاضي امتناع
۲۳.....	د قضائي واک سلبول
۲۳.....	د مشهود جرمتعريف
۲۴.....	د قضيو بیلول او یو ځای کول.
۲۴.....	د جزائی اجرآتو ابطال او د هغه عواقب
۲۵.....	د اجرآتو بي اعتباره کېدل او د هغه عواقب
۲۵.....	د خرتیا لپاره عمومي مقررات
۲۶.....	دوه یم فصل: مظنون او تورن ته عمومي حکمونه
۲۶.....	مدافع وکيل
۲۶.....	حقوقی مرسته

۲۷.....	ژبارونکی (ترجمان)
۲۷.....	دربیم فصل: د جرمونو راپور او د خارنوال نقش
۲۷.....	د جرمونو راپور
۲۸.....	د جزائی دعوى تحریک
۲۸.....	تحقیقات
۲۹.....	د تحقیق احاله
۲۹.....	څلورم فصل: د محکمو واک
۲۹.....	د جرمونو د غور کولو واک.
۲۹.....	حوزوی واک
۳۰.....	د واک تنازع
۳۱.....	پنځم فصل: عدلی پولیس او د هغو دندې او واکونه
۳۱.....	د عدلی پولیسو کتیکوري
۳۱.....	د عدلی پولیسو نقش
۳۱.....	د عدلی پولیسو په واسطه نیول
۳۲.....	د عدلی پولیسو په واسطه استنطاقي
۳۲.....	دقضائي ضبط د مامور عاجل اجرآات
۳۳.....	شپږم فصل: د خارنوال پواسطه تحقیقات
۳۳.....	د پولیسو د تصمیمونو تأییدول:
۳۳.....	له نیول شوی شخص خخه استنطاقي:
۳۴.....	دابتدائیه خارنوال پواسطه نیول او د دشیانو ضبطول
۳۴.....	د نیولو په هکله د دعوى د اقامه کولو شرایط
۳۴.....	د دلایلو او شواهدو راټیولول
۳۵.....	د مدافع وکیل حضور
۳۶.....	د تحقیقاتو پایله
۳۷.....	اووم فصل: د تحقیقاتو په وخت کې ابلاغ او استازیتوب
۳۷.....	مظنون ته ابلاغ

۳۷.....	غائب مظنون یا دهغه مدافع وکيل ته ابلاغيه
۳۸.....	اتم فصل: محاکمه
۳۸.....	د محکمې پیل
۳۸.....	د تحقیق قرار ته د تورن لاس رسپدل
۳۸.....	په عقلی اختلال اخته تورن
۳۹.....	په محکمه کې د تورن د حضور مکلفيت
۳۹.....	د ورک شوی (مفقود) تورن غیابي محاکمه
۴۰.....	د جلب شوې غائب تورن محاکمه
۴۰.....	د محکمې بهير
۴۰.....	د شاهدانو او اهل خبره حضور
۴۰.....	قسم
۴۱.....	د شاهدانو او اهل خبره منل
۴۱.....	د قضائي جلسني نظم
۴۲.....	د قضائي غور کولو دول
۴۳.....	له شاهدي خخه معافيت او پده کول
۴۴.....	د تحقیق په اجرآتو کې د دلایلو ارزښت
۴۴.....	متعدد جرمنه او شرایط يې
۴۴.....	له جرمي وصف خخه مختلف تعريف
۴۵.....	د محکمې پايله
۴۵.....	د محکمې فيصله
۴۶.....	په فيصله کې د نيونې امر
۴۶.....	د فيصلې مندرجات
۴۶.....	د اجرآتو د لګښتونو ورکړه
۴۷.....	نهم فصل: د مرافعه غوبښني اجرآت
۴۷.....	د ابتدائيه محکمي د فيصلې پر خلاف د مرافعه طلبې غوبښنه
۴۸.....	د غایب تورن په هکله د اجرآتو او مرافعه غوبښني درول (توقف)

٤٨.....	د مرافعه غوبښتنې ډول
٤٩.....	د مرافعه غوبښتنې د غوبښتلیک محتوى
٤٩.....	د مرافعه غوبښتنې مقدماتي اجرآت
٥٠.....	د مرافعه محکمې واک
٥١.....	د مرافعه طلبې په غوبښتلیک غور
٥١.....	د مرافعه محکمې فیصله:
٥٢.....	لسم فصل: دسترې محکمې په وړاندې پر حکم باندي اعتراض
٥٢.....	د مرافعه محکمې په خلاف اعتراض
٥٢.....	د اعتراض میعاد
٥٢.....	د اعتراض ډول (طرن)
٥٣.....	د فرجام غوبښتنې مقدماتي اجرآت
٥٤.....	د فرجام غوبښتنې پر غوبښتلیک غور کول
٥٥.....	د اعتراض ردول
٥٥.....	د اعتراض وړ فیصلې تعدیول
٥٦.....	له ارجاع پرته ابطال
٥٦.....	مماثلي مرافعه محکمې ته ارجاع کول
٥٧.....	د فیصلې په صادرولو کې د ستري محکمې واک
٥٧.....	یوولسم فصل: د محکمو پر وروستني، فیصله باندي نوي کتنه (تجدید نظر)
٥٧.....	پر فیصلې باندي نوي کتنه
٥٨.....	د نوي کتنې حق
٥٩.....	د نوي کتنې اجرآت
٦١.....	دومولسم فصل: د محکمو د روستنيو (نهائي)، فیصلو تطبيق
٦١.....	د فیصلو تطبيق
٦١.....	د جس د جزاګانو تطبيق
٦١.....	د جس د بدیل جزاګانو تطبيقول

۶۲.....	د نقدي جريمو تطبيق
۶۲.....	د شيانود مصادرې د فيصلې تطبيق
۶۲.....	د تنفيذ لپاره خاص حکمونه
۶۴.....	دیار لسم فصل: مشروطه خلاصې دنه
۶۴.....	تعريف
۶۴.....	د مشروطه خلاصیدنې شرایط
۶۵.....	د مشروطې خلاصیدنې د حکم الغاء
۶۵.....	اجرآت
۶۶.....	خوار لسم فصل: په تنفيذ کې ستونزې (اشکال)
۶۶.....	واک او اجرآت
۶۶.....	د ملکیتونو تنازع
۶۷.....	پنخلسم فصل: متفرقه حکمونه
۶۷.....	مؤقت مدافع وکيل
۶۷.....	د محکمو نه لرونکې ولسوالۍ ګانې:
۶۷.....	د انفاذ نبته او موده يې

فهرست (درباره)

قانون اجرآت جزائی موقت برای محاکم

فصل اول: احکام عمومی	۷۲
قواعد قابل تطبیق	۷۲
ثبت اقدامات اجرائی	۷۲
مدت	۷۳
برائت الذمه	۷۴
مظنون و متهم	۷۴
مدت گرفتاری مؤقت	۷۵
قانونیت اسناد و دلایل	۷۵
فیصله نهائی	۷۶
تزوير	۷۶
امتناع خارنوال	۷۷
امتناع قاضی	۷۸
سلب صلاحیت قضائی	۷۹
تعريف جرم مشهود	۷۹
تفریق و یکجا سازی قضایا	۷۹
اطبال اجرآت جزائی و عواقب آن	۸۰
عدم اعتبار اجرآت و عواقب آن	۸۰
مقررات عمومی برای آگاهی	۸۱
فصل دوم: احکام عمومی برای مظنون و متهم	۸۲
وکیل دافع	۸۲
مساعدت حقوقی	۸۲
ترجمان	۸۳

۸۳.....	فصل سوم: راپور جرایم و نقش خارنوال
۸۳.....	راپور جرایم
۸۴.....	تحریک دعوی جزائی
۸۴.....	تحقیقات
۸۵.....	حاله تحقیق
۸۵.....	فصل چهارم: صلاحیت محاکم
۸۵.....	صلاحیت رسیدگی جرایم
۸۶.....	صلاحیت حوزوی
۸۶.....	تنازع صلاحیت
۸۷.....	فصل پنجم: پولیس عدلی وظایف و صلاحیت های آن
۸۷.....	کتگوری پولیس عدلی
۸۷.....	نقش پولیس عدلی
۸۸.....	گرفتاری توسط پولیس عدلی
۸۸.....	استطاق توسط پولیس عدلی
۸۸.....	اجرآت عاجل مامور ضبط قضائی
۸۹.....	فصل ششم: تحقیقات توسط خارنوال
۸۹.....	تائید تصامیم پولیس
۹۰.....	استطاق از شخص گرفتار شده
۹۰.....	گرفتاری و ضبط اشیاء توسط خارنوال ابتدائیه
۹۰.....	شرایط اقامه دعوی در مورد گرفتاری
۹۱.....	جمع آوری دلایل و شواهد
۹۱.....	حضور وکیل مدافع
۹۲.....	نتیجه تحقیقات
۹۳.....	فصل هفتم: ابلاغ و نمایندگی در هنگام تحقیقات
۹۳.....	ابلاغ برای مظنون
۹۳.....	ابلاغیه برای مظنون غایب یا وکیل قانونی وی

۹۴.....	فصل هشتم: محاکمه
۹۴.....	آغاز محاکمه
۹۴.....	دسترسی متهم به قرار تحقیق
۹۴.....	متهم مصاب به اختلال عقلی
۹۵.....	مکلفیت متهم مبنی بر حضور در محکمه
۹۵.....	محاکمه غیابی متهم مفقود
۹۶.....	محاکمه متهم غائب جلب شده
۹۶.....	جربان محاکمه
۹۶.....	حضور شهود و اهل خبره
۹۷.....	سوگند
۹۷.....	قبولی شهود و اهل خبره
۹۸.....	نظم جلسه قضائی
۹۸.....	طرز رسیدگی قضائی
۱۰۰.....	معافیت و امتناع از شهادت
۱۰۰.....	ارزش دلایل در اجرآت تحقیق
۱۰۰.....	جرائم متعدد و شرایط آن
۱۰۱.....	تعريف مختلف از وصف جرمی
۱۰۱.....	نتیجه محاکمه
۱۰۱.....	فیصله محکمه
۱۰۲.....	امر گرفتاری در فیصله
۱۰۲.....	مندرجات فیصله
۱۰۳.....	پرداخت مصارف اجرآت
۱۰۳.....	فصل نهم: اجرآت مرافعه خواهی
۱۰۳.....	تقاضای مرافعه خواهی علیه فیصله محکمه ابتدائیه
۱۰۴.....	توقف اجرآت و مرافعه خواهی در مورد متهم غایب
۱۰۴.....	طرز مرافعه خواهی

۱۰۵.....	محتوای درخواست مرافعه خواهی
۱۰۵.....	اجرآت مقدماتی مرافعه طلبی
۱۰۶.....	صلاحیت محکمه مرافعه
۱۰۷.....	رسیدگی به درخواست مرافعه طلبی
۱۰۷.....	فیصله محکمه مرافعه
۱۰۸.....	فصل دهم: اعتراض بر حکم به پیشگاه ستره محکمه
۱۰۸.....	اعتراض علیه فیصله محکمه مرافعه
۱۰۸.....	میعاد اعتراض
۱۰۹.....	طرز اعتراض
۱۰۹.....	اجرآت مقدماتی فرجام خواهی
۱۱۰.....	رسیدگی به درخواست فرجام خواهی
۱۱۱.....	رد اعتراض
۱۱۱.....	تعديل فیصله مورد اعتراض
۱۱۲.....	اطبال بدون ارجاع
۱۱۲.....	ارجاع به محکمه مرافعه مماثل
۱۱۳.....	صلاحیت ستره محکمه در صدور فیصله
۱۱۳.....	فصل یازدهم: تجدید نظر بر فیصلهنهائی محکم
۱۱۳.....	تجدید نظر بر فیصله
۱۱۴.....	حق تجدید نظر
۱۱۵.....	اجرآت تجدیدنظر
۱۱۶.....	فصل دوازدهم: تطبیق فیصلههاینهائی محکم
۱۱۶.....	تطبیق فیصله ها
۱۱۷.....	تطبیق مجازات حبس
۱۱۷.....	تطبیق مجازات بدیل حبس
۱۱۸.....	تطبیق جرایم نقدی
۱۱۸.....	تطبیق فیصله مبنی بر مصادره اشیاء

۱۱۸.....	احکام خاص برای تنفیذ.....
۱۱۹.....	فصل سیزدهم: رهائی مشروط.....
۱۱۹.....	تعریف.....
۱۲۰.....	شرط رهائی مشروط.....
۱۲۰.....	الای حکم رهابی مشروط.....
۱۲۱.....	اجرآات.....
۱۲۱.....	فصل چهاردهم: اشکال در تنفیذ.....
۱۲۱.....	صلاحیت و اجرآات.....
۱۲۲.....	تنازع ملیکت ها.....
۱۲۲.....	فصل پانزدهم: احکام متفرقه.....
۱۲۲.....	وکیل مدافع مؤقت.....
۱۲۳.....	ولسوالی های بدون محاکم:.....
۱۲۳.....	تاریخ انفاذ و مدت آن.....

د محاکمو لپاره د جزائی اجرآټو مؤقت قانون ۱۵

د محاکمو لپاره د جزائی اجرآټو مؤقت قانون د انفاذ په باب، د
افغانستان د انتقالی اسلامی دولت د رئیس
فرمان

گنه: (۱۱۵)
نېټه: ۱۳۸۲/۱۲/۴

لومړۍ ماده:

د محاکمو لپاره د جزائی اجرآټو مؤقت قانون چې د وزیرانو د عالی
مجلس د ۱۳۸۲/۱۲/۴ نېټې (۴۲) ګنډي مصوبې په اساس په (۱۵)
فصلونو او (۹۸) مادو کې تصویب شوي دی توшибج کوم.

دوه یمه ماده:

هغه قضیې چې د تحقیق په مرحله کې قرار لري، ددې قانون د
حکمونو مطابق او هغه قضیې چې د ابتدائیه، مرافعه او دستره
محاکمې په دیواننو او یا د نوی کننې په حالت کې ترغور لاندې
دی، د ۱۳۴۴ کال د جزائی اجرآټو د حکمونو مطابق حل او فصل
کېږي.

درېیمه ماده:

دغه فرمان د توшибج له نېټې خخه نافذ او په رسمي جريده کې دی
خپور شي.

حامد کرزى
د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت رئیس

۱۶

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

لومړۍ فصل عومومي حکمونه

د تطبیق ور قواعد لومړۍ ماده:

ابتدايیه محکمه له دریو قاضیانو خڅه جوړه ده چې له هغو خڅه یو یې د محکمې رئیس دی. په هغو سیمو کې چې د محکمو عادی اجرآت د امنیتی دلایلو له امله د دریو تنو قاضیانو په واسطه ترسره کیدلی نه شي، د ولایت د مرافعه محکمې رئیس صلاحیت لري یو تن قاضی توظیف کړي تر خود مربوطې محکمې قضیې منفردا تر غور لاندې ونیسي.

د اجرایي اقداماتو ٿیتلول دوه یمه ماده:

- (۱) کوم اقدامات چې د محکمو لپاره د جزائی اجرآت ده مؤقت قانون د تطبیق په هکله ترسره کېږي، د چارو د مربوطو مسئولینو لخوا په کتبې صورت سره په لاندې توګه ثبیږي:
 - د عدلی پولیسو فعالیتونه د پولیسو د یوه غږي په واسطه چې په عملیاتو کې یې گډون کړي دي.
 - د څارنوالي فعالیتونه د موظف کارکونکۍ په واسطه.
 - د قاضی فعالیتونه د محکمې د محرر په واسطه.
- (۲) ددې مادې په لومړۍ، فقره کې درج ثبت شوې فعالیتونه د مظنون، تورن، متضرر، شهود او اهل خبره د اظهاراتو داوريدو په وخت کې د بشپړ یا خلص متن لرونکۍ وي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۱۷

(۳) د مظنون، تورن، متضرر او شهودو قول اظهارات د هغود امضاء لرونکې وي که چېري شخص د امضاء توان ونه لري، کولي شي گوته ولګوی.

(۴) که چېري ددي مادې په (۳) فقره کې درج شوي اشخاص له امضاء کولو خخه ډډه وکړي او یاد امضاء کولو امکانات ميسر نه وي، مؤظف مامور مکلف دی چې د موضوع جريان يادداشت او ثبت کړي.

(۵) په دي ماده کې درج شوي قول اجرآت چې د مؤظف مامور لخوا ثبت او يادداشت شوي دي، رسمي اسناد کېل کېږي.

که چېري مؤظف مامور په دي ماده کې درج شوي قول اجرآت يادداشت او ثبت کړي نه وي، داسې ګنيل کېږي چې په قضيې کې هیڅ قول قانونی اقدام نه دی تر سره شوي او مؤظف مامور مسئول ګنيل کېږي.

موده

درېيمه ماده:

(۱) د قضائي جلسو د غور کولو د اجرآتو وخت د ساعت او ورځي په اساس سنجوں کېږي.

(۲) که چېري د قضيې د خيړني د اجرآتو وروستي ورڅ د عمومي رخصتی له ورځي سره تصادف وکړي، دغه وخت یوازې دیوې بلې ورځي لپاره تمدیدیدلې شي.

(۳) د قضيې د غور کولو د وخت په محاسبه کې، د کار د پیل ساعت يا ورڅ په تاکلى وخت کې نه محاسبه کېږي.

(۴) د اسنادو د ثبت د مدل کيدو یا د اجرآتو د بشپړيدو د وخت وروستي ساعتونه د مربوطو مقرراتو مطابق د هماغې ورځي له وروستي کاري ساعت خخه عبارت دی.

۱۸ د محاکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

برائت الذمه
خولرمه ماده:

د جزاىي دعوى د اقامه کولو له پيل خخه د جرمي مسئولييت تر
تبثيت پوري چې شخص د محکمي په وروستني حکم محکوم عليه
بلل کېږي بېگناه ګنيل کېږي. که چېږي فیصله د شخص د بشري
حقوق د سلب يا محدودیت باعث کېږي، باید پر هفو قانوني دلایلو
بناء وی چې د حقیقت په کشف پوري محدود وی.

مظنون او تورن
پنځمه ماده:

(۱) شخص هغه وخت مظنون ګنيل کېږي چې د تحقیق په هره مرحله
کې، د جرم ارتکاب هغه ته نسبت ورکول شي.
(۲) شخص هغه وخت تورن ګنيل کېږي چې د خارنووا ل لخوا د نهه
د برشمی مادي د (۴) فقرې د حکم مطابق د هغه پر ضد دعوى اقامه
شوې وی.

(۳) شخص ترهغه وخته پوري تورن پاتې کېږي چې:
- محکمي د هغه په برائت حکم نه وی کړي.
- د محکمي د وروستني حکم پر اساس محکوم عليه کېل شوې نه
وی.

(۴) مظنون او تورن اشخاص تر هیڅ ډول روحي او جسمی فشار لادې
نيول کيدلى نه شي.

(۵) د مظنون او تورن اظهارات په بشپړه آزاده فضا کې اخيستل
کېږي.

(۶) مظنون او تورن حق لرى چې سکوت اختيار کړي او د هر ډول
بيان له اظهارولو خخه ډډه وکړي، اگر چې د پوليسو يا قضائي
مقاماتو تر پونښتنې لاندې راشي.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون ۱۹

(۷) پولیس، خارنوال او محکمه مکلف دی چې مظنون او تورن ته د نیوں کیدو په وخت کې او له استنطاق د مخه د سکوت د حق، به

تولو مراحلو کې د مدافع وکیل د تاکلو د حق، د تفتيش په وخت کې د حاضریدو د حق، د صف دريدو له لزی د مجرمینو د پیژندني

مقرات، د اهل خبره په واسطه د کتنو (معایناتو) او محکمې په

هکله خرگند معلومات ورکړي.

(۸) د "مظنون" او "تورن" اصطلاح د هغوي د مدافع وکیل په تعريف کې هم شامل وي.

د مؤقتی نیونی موده

شپږمه ماده:

(۱) له نیونی وروسته د تحقیق په بهیرکې د مؤقت توقيف موده د

(۳۶) مادې د حکم مطابق تاکل کېږي.

(۲) ابتدائيه محکمه کولی شي د محکمې په وخت کې د توقيف

موده د دوو زیاتو میاشتو لپاره تمدید کړي.

مرافعه محکمه کولی شي د محکمې په وخت کې د غه موده د نورو دوو میاشتو لپاره تمدید کړي.

ستره محکمه د محکمې په وخت کې واک لري چې د غه موده د نورو پنځو میاشتو لپاره تمدید کړي.

(۳) که چېږي ددي مادې په (۲) فقره کې د تمدید موده د محکمې په بهیر کې منقضۍ شي، توقيف شوي شخص له حبس خخه خلاصېږي.

د سندونو او دلایلو قانونیت

اوومه ماده:

هغه دلایل او شواهد چې د قانون د حکمونو له په پام کې نیولو پرته

راتبول شوي وي، د اعتبار ورنه دی، محکمه نه شي کولی د هغه په

استناد حکم وکړي.

۲۰ د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

وروستنی، فیصله

اتمه ماده:

- (۱) د ابتدائیه محکمی فیصله هغه وخت وروستنی او واجب التنفيذ که نه کېل کېری چې په تاکل شوې موده کې يې په مرافعه غوبښتنی اقدام نه وی شوی.
- (۲) د مرافعه محکمی فیصله هغه وخت وروستنی او واجب التنفيذ که نه کېل کېری چې په تاکل شوې موده کې يې د فرجام غوبښتنی غوبښتليک ستري محکمی ته نه وی سپارل شوی.
- (۳) د ستري محکمی فیصلې قطعی او واجب التنفيذ دي.
- (۴) ابتدائیه خارنوال وروستنی، فیصلې تطبیقوی، په دې منظور، مرافعه محکمہ او ستره محکمہ، نیول شوې فیصلې له استادو او ضبط شوو شيابو سره بيرته ابتدائیه خارنوالي ته ليږي.

تروير

نهمه ماده:

- (۱) د تحقیق یا محاکمې په تولو پړاوونو کې مظنونون، تورن یا مجنی عليه کولی شي، د هغه تزویری سند په وړاندې چې د ابتابیه دلایلو په منځ کې خای کې شوی دي، اعتراض وکړي.
- (۲) د تحقیق یا محاکمې په پړاوونو کې اعتراض ليک، خارنوال او یا قاضی ته پرله پسې وړاندې کېږي.
- (۳) په هغه صورت کې چې اعتراض ليک د تحقیق په وخت کې مربوط خارنوال ته سپارل شوی وي، خارنوال مکلف دی چې د تزویر اعتراض ليک واکمني محکمی ته وړاندې کېږي.
- (۴) که چېرې خارنوال یا محکمہ د سند د تزویر په اړه اعتراضليک وارد وボلی، اجرآت معطليېږي، په دې صورت کې د تزویر په اړه تحقیق د عین خارنوال یا بل واکمن خارنوال په واسطه پیل کېږي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۲۱

(۵) که چېرې د تزویر قضیه د واکمنې محکمې لخوا تر غور لاندې نبیول شوې وي او پدې هکله وروستني حکم صادر شوي وي، د تحقیق او محکمې بهير له سره پیل کېږي.

(۶) که چېرې ادعا شوې تزویر ثابت نه شی، سندونه وروسته د محکمې له وروستني فيصلې خنځه مریسوټي خارنوالي ته مستردېږي ترڅو په هکله یې د خپل واک په حدودو کې تصميم ونیسي.

(۷) که چېرې د مظنون یا متهم ادعا، د خارنوال یا محکمې پواسطه رد شی، په دې صورت کې ادعا کوونکی، د قانون د حکمونو مطابق مجازات کېږي.

د خارنوال امتناع لسنه ماده:

(۱) ابتدائيه خارنوال د مؤجه دلایلو د موجودیت په صورت کې کولی شي، له مافق خارنوال خنځه غوبښته وکړي تر خو هغه د خانګړې قضیې د تحقیق له اجراء کولو خنځه معذور وګنې.

(۲) مظنون حق لري د مؤجه دلایلو په وړاندي کولو سره چې ددې مادي په لومړۍ فقره کې ذکر شوې د ابتدائيه خارنوال پر ضد چې تحقیق په غاړه لري، اعتراض وکړي او د هغه رد له مافق خارنوال خنځه وغواړي.

(۳) په هغه صورت کې چې د ابتدائيه خارنوال یا مظنون وړاندي شوې دلایل د مافق خارنوال د تأیید وړو ګرځی، د هغه په عوض بل خارنوال توظيفو او یا پېچله د تورن شکایت تر غور لاهې نیسي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

د قاضی امتناع
یوو لسمه ماده:

(۱) قاضی نه شی کولی تر دغو شرایطو لاندې قضیه ترغور لاندې
ونیسی:

۱- په هغه صورت کې چې ارتکاب شوی جرم د قاضی یا د هغه د
خپلوانو پر ضد ترسه شوی وي.

۲- په هغه صورت کې چې قاضی د قضائی ضبط د مامور، خارنوال،
شاهد یا اهل خبره په صفت په هغه قضیه کې دخالت کړي وي.

۳- په هغه صورت کې چې قاضی د تورن شخص د مدافع وکیل په
توګه دنده ترسره کړي وي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوو شرایط د موجودیت به
صورت کې، قاضی مکلف دی چې د خپلې امتناع موضوع د مرافعه
محکمې د رئیس په خبرتیا ورسوی.

(۳) که چېرې ددې مادې په لومړۍ، فقره کې درج شوی شرایط د
محکمې تولو غربیو ته متوجه وي، د هغه د امتناع موضوع د مرافعه
محکمې د رئیس په خبرتیا رسول کېږي.

(۴) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی شرایط یوازې د
محکمې رئیس ته متوجه وي، هغه مکلف دی چې د امتناع موضوع
د پورتني محکمې د رئیس په خبرتیا ورسوی.

(۵) د پورتني محکمې رئیس د قاضی د امتناع غوبنتنليک وروسته
له علم راوستلو خخه قبلوی یا یې ردوي، پدې هکله د محکمې د
رئیس تصمیم وروستنی دي.

(۶) که چېرې د پورتني محکمې رئیس د قاضی یا د محکمې د
رئیس د امتناع غوبنتنليک و منی، پدې صورت کې دغور کولو لپاره
بل قاضی تاکی او توظیفوی بې.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآاتو مؤقت قانون ۲۳

(۷) ترهغه وخته پوري چې د پورتنى محکمې د رئيس وروستنى حکم صادر شی، اجرآات خنډول کېږي.

د قضائي واک سلبول

د دوولسمه ماده:

(۱) تورن یا خارنوال حق لری چې د قاضی یا د محکمې د رئيس دواک سلبول د یوولسمی مادې په (۱) فقره کې د درج شوو دليلونو پر اساس وړاندې کړي. غوبنتنليک د یوولسمی مادې په (۲، ۳ او ۴) فقرو کې درج، د محکمې رئيس ته وړاندې کېږي، د محکمې رئيس کولی شي غوبنتنليک رد کړي یا یې ومنی.

(۲) د واک د سلب په هکله د تصميم د نیولو په صورت کې، د مربوطې محکمې رئيس، د هماګه قاضی یا رئيس په عوض چې واک یې سلب شوی دی، بل قاضی تاکۍ او توظيفوي یې. د محکمې د رئيس تصميم د اعتراض وړ ندي، په دې حالت کې جزائی اجرآات د محکمې د رئيس د وروستنى تصميم تر وخته پوري خنډول کېږي.

د مشهود جرم تعريف

د ديارلسمه ماده:

(۱) جرم د ارتکاب په وخت کې مشهود ګنيل کېږي.

(۲) د مشهود جرم مرتكب هغه شخص دی چې د جرم دارتکاب په وخت کې په بالفعل ډول ونيول شي.

(۳) په هغه مواردو کې چې مرتكب، د جرم له ارتکاب وروسته وتنبتي او بلا فاصله د پوليسيو، زيانمن شوی شخص او یا نورو اشخاصو له خوا تر تعقيب لاهدي ونيول شي، دغه حالت هم مشهود ګنيل کېږي.

۲۴

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

د قضیو بیلول او یو خای کول
خوار لسمه ماده:

(۱) ابتدائیه خارنوال یا محکمه کولی شی په لاندی حالاتو کې
مختلفي قضیي سره یو خای کړي:

۱- په هغه صورت کې چې مظنون یا تورن د زیات شمیر جرمنو
مرتکب شوی وي.

۲- په هغه صورت کې چې مختلف تحقیقات یا محاكمې د عین جرم
د مرتکب په اړه ترسره شوې وي.

۳- په هغه صورت کې چې عین شواهد په مختلفو جرمنو پوري اړه
ولري.

(۲) ابتدائیه خارنوال او محکمه کولی شی په لاندی حالاتو کې
مختلفي قضیي یو له بل خڅه جلا کړي:

۱- په هغه صورت کې چې د قضیو په غورکولو کې چټکوالی
(سرعت) راشی.

۲- په هغه صورت کې چې د جرم ارتکاب د لویانو او کوچنیانو لخوا
تر سره شوی وي.

د جزائی اجرآتو ابطال او د هغه عواقب
پنځلسمه ماده:

(۱) جزائی اجرآت په لاندی حالاتو کې باطل ګنيل کېږي حتی قاضی
نه د غوبښتلیک له وړاندی کولو پرته:

۱- هغه شخص چې د خارنوال یا قاضی په توګه دنده ترسره کوي د
قانونی اهلیت لرونکي نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې اجرآت د خارنوال په غیاب کې ترسره
شوی وي او د خارنوال حضور د قانون مطابق حتمي وي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۲۵

د اجرآتو بی اعتباره کېدل او د هغو عواقب شپارسمه ماده:

- (۱) په پنځلسمه ماده کې له درج شويو حکمونو خخه هر چول متفاوتی اجرایي سرغړونې په هغه صورت کې بی اعتباره ګنډل کېږي چې ذیدخل اشخاص پر هغه باندې اعتراض وکړي.
- (۲) که چېږي اعتراض د تحقیق په وخت یا د محکممي به بهير کې مطرح شي، واکمنه محکمه کولی شي د اجرآتود بیا کټني په هکله تصميم ونسیسي.
- (۳) پر هره قضیه باندې اعتراض مرافعه محکمې یا سترې محکمې ته وړاندې کیدلې شي.
- (۴) مرافعه محکمې یا سترې محکمې د اجرآتو بی اعتباروالی هغه وخت اعلاموی چې یقین بې راشی چې اجرایي سرغړونې د دوسیي د تصميم نیولو په وخت کې د انحراف باعث ګرځیدلې دي.

د خبرتیا لپاره عمومي مقررات اووه لسمه ماده:

- (۱) د جلب او خبرتیا ليکونه د قضائي ضبط د مامور لخوا ترتیب او مربوطو مراجعته ابلاغېږي او د اجرآتو له نېټې خخه غوبښونکې ادارې ته ریبوت ورکول کېږي.
- (۲) د جلب او خبرتیا ليکونه د نظر وړ شخص د اوسيدو د خای په پته، راساً پڅیله وده ته یا د هغه بالغو خپلوانو یا هغه شخص ته چې په عین کورکۍ ژوند کوي، ورکول کېږي. که چېږي د جلب او خبرتیا د ليکونو تحويلول ممکن نه وي، د جلب او خبرتیا ليکونه د نوموري په پته تحويلېږي.
- (۳) که چېږي شخص تر توقيف لاندې وي، د جلب او خبرتیا ليک د محبس د آمر له لاري هغه ته سپارل کېږي.

۲۶ د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

(۴) که چېرې د نظر وړ شخص د اوسيدينې د پتی پیدا کول ممکن نه او، د قضائي ضبط مامور مکلف دی چې د نظر وړ شخص د اوسيدينې د خای یاد کار د خای د کشف لپاره دقیق تحقیقات تر سره کړي، د دغه ډول تحقیقاتو د نتيجې د نه ورکولو په صورت کې د قضائي ضبط مامور مکلف دی چې ليکونه هغې ادارې ته چې د نظر وړ شخص د اوسيدينې وروستني خای ګفل کېږي، تحويل کړي.

دوه یم فصل مظنون او تورن ته عمومي حکمونه

مدافع وکيل اتلسنه ماده:

- (۱) د مظنون او تورن لپاره حقوقی مرستې د مسلکي اشخاصو لخوا ترسره کېږي.
(۲) د قانوني وکیلانو نوم او پیژند ګلوي چې د شرعیاتو یا حقوقو د پوهنځي د دېپلوم لرونکي وی د جلا لست په ترڅ کې د عدليې په وزارت کې برابرېږي.
(۳) مظنون او تورن ته په ټولو حالاتو کې د هغوي د منتخب مدافع وکيل پواسطه مرسته کېږي.

حقوقی مرسته نولسنه ماده:

- (۱) که چېرې مظنون یا تورن د مدافع وکيل د استخدام مالي قدرت ونه لري، د هغوي لپاره وړيا مدافع وکيل تر دغوش رايظو لاندي پاکل کېږي:

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون ۲۷

- ۱- د تحقیق خارنوال یا اپوندہ محکمہ د مظنون یا تورن د غوبښتني پر اساس د مدافع و کیلانو د لست له منځ خخه بی بضاعتنه شخص ته مدافع و کیل تاکی.
- ۲- هغه شخص چې وړیا مدافع و کیل ورته تاکل کېږي د رضايت نه لرلو په صورت کې حق لري چې د تاکل شوی مدافع و کیل له منلو خخه ډډه وکړي او شخصاً له خان خخه دفاع وکړي.
- ۳- د تاکل شوی مدافع و کیل د حق الزحمی اندازه د دولت له بودجې خخه تمویلیېږي او اندازه یې د جلا تقینې سند په واسطه تاکل کېږي.

ڈیارونکی (ترجمان)

شلمه ماده:

که چېږي مظنون یا تورن د تحقیقاتو یا محاکمې له استفادې وړ ژبې سره آشنائی ونه لری یا کون یا ګنګ یا کون او ګنګ وی، د هغوي لپاره ترجمان تاکل کېږي، تر خو له هغه جرم او ادعا خخه چې ورباندی شوې ده خبر شوی او همدارنګه د استنطاق او مقابلي په بهير کې له هغوي سره مرسته وکړي.

درېیم فصل د جرمونو راپور او د خارنوال نقش

د جرمونو راپور

یوویشتمه ماده:

- (۱) د پولیسو موظفين مکلف دی چې د هر ډول جرم د پیښیدو په صورت کې حداکثر د (۲۴) ساعتونو په موده کې ابتدائيه خارنوال ته راپور ورکړي.

۲۸

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

(۲) دولتی کارکونکی مکلف دی د دندی د اجراء په وخت کې د هر ډول جرم له ارتکاب خخه چې خبرېږي، ابتدائیه خارنوال ته راپور ورکړي.

(۳) عادی اشخاص مکلف دی چې یوازې د کورنۍ او بهرنۍ امنیت پر ضد د جرمونو پیښیدل د قضائی ضبط مامورینو یا ابتدائیه خارنوال ته خبر ورکړي.

د جزائی دعوى تحریک دوه ويشهمه ماده:

(۱) ابتدائیه خارنوال مکلف دی چې د خپل واک تر حوزې لاندې د جرمونو له پیښیدو خخه د خبریدو یا د راپور ترلاسه کولو په صورت کې د ټولو جرمونو د تعقیب په خاطرد جزائی دعوى په تحریک کولو پیل وکړي، مګر دا چې قانون صراحتاً بل ډول حکم کړي وی.

(۲) د جزائی دعوى پرینسپول یا درول (متوقف کول) او د هغه د بهیر ځندوول د خارنوال لخوا جواز نهله، مګر په هغه حالاتو کې چې قانون تصریح کړي وی.

تحقيقات

دروې شتمه ماده:

(۱) ابتدائیه خارنوال تحقيقاتی فعالیتونه شخصاً یا دقضائی ضبط د مامورینو په مرسته ترسره کوي.

(۲) له جنائي تحقيق خخه اصلی هدف د حقایقو کشفول دی. ابتدائیه خارنوال د دغه هدف د ترلاسه کولو په منظور لاندې حالات په نظر کې نیسي:

۱- د قضیې د ټولو اړخونو او شواهدو ارزیابی کول.

۲- د جرم له ارتکاب یا نه ارتکاب خخه خبریدل.

۳- د مسئول شخص یا اشخاصو کشفول.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۲۹

(۳) خارنوال د تحقیقاتو د سرته رسولو په وخت کې مکلف دی چې د جرم اثباتیه یا تبرئه کونکی دلایل په مساوی توګه ارزیابی کړی او د زیانمنو اشخاصو ګتې په نظر کې ونیسي.

د تحقیق احاله

څلیرويشتمه ماده:

(۱) که چېرې د تحقیق په بهير کې ثابتنه شی چې د قضیې د غور کولو واک د بلې ولسوالۍ مربوط دی، ابتدائیه خارنوال قضیه هماغي ولسوالۍ ته احاله کوي.

(۲) که چېرې مظنون ادا وکړي چې د قضیې د غور کولو واک د بلې سیمې په ابتدائیه خارنوال پوري مربوط دی، هغه کولی شې دحالی غوبنتلیک تحقیق کونکی خارنوال ته وړاندې کړي.

(۳) که چېرې تحقیق کونکی خارنوال د دوسیې له احالې خخه چهه وکړي مظنون کولی شې پورتنې خارنوال ته شکایت وکړي. پدې هکله د پورتنې خارنوال تصمیم وروستنې دی.

څلورم فصل د محکمو واک

د جرمونو د غور کولو واک

پنځه ويشتمه ماده:

د ولسوالۍ محکمه د قانون د حکمونو مطابق د قباحت، جنحي او جنایت د جرمونو د غور کولو واک لري.

حوزوی واک

شپږ ويشتمه ماده:

(۱) د محکمې د حوزوی واک شاخص هغه سيمه ده چې جرم ده ګې په جغرافیاې محدوده کې واقع شوی وی.

٣٠

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

- (۲) د جرم د ارتکاب د قصد په صورت کي، دقسيي د غور کولو واک هغه محکمه لري چې به جرم پوري مربوط وروستني ارتکاب شوي عمل په هغه خاي کي بشپړ شوي وي.
- (۳) د استمراري يا متوالى جرم په صورت کي د دقسيي د غور کولو واک په هغې محکمي پوري مربوط کېږي چې استمراري يا متوالى جرم په هغې سيمې کي دوام موندلۍ او ختم شوي وي.
- (۴) که چېږي تورن ته له يوه خخه د زيات جرم نسبت ورکول شي، دقسيي د غور کولو واک په هغې محکمي پوري مربوط کېږي چې ډير شدید جرم په هغې سيمې کي واقع شوي وي.
- (۵) که چېږي محکمه د هغې دقسيي د غور کولو په وخت کي چې پکي خو جرمنه ارتکاب شوي وي، تشخيص کېږي چې ډير شدید جرم په بله ونډي کي ارتکاب شوي دي، دوسیه هماغې محکمي ته حاله کوي.

د واک تنازع اووه ويشتمه ماده:

- (۱) په هغه صورت کي چې تنازع د حوزوی واک پر اساس د دوو محکمو ترمنځ چې په يوه ولايت کي موقعیت لري، رامنځ ته شي، دقسيي د مرافعه محکمي د رئيس لخوا ترغور لاندي نیول کېږي.
- (۲) که چېږي تنازع د دوو محکمو ترمنځ په مختلفو ولايتونو کي وي، دوسیه د سترې محکمي لخوا ترغور لاندي نیول کېږي.
- (۳) د حوزوی واک د تنازع حل او فصل د ڈيدخلو محکمو دیوې یا د مربوط خارنوال د غونښتنې پر اساس صورت مومي.
- (۴) د واک د تنازع په اړه د حل او فصل فيصله واکمنې محکمي ته حاله کېږي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۳۱

بنخم فصل عدلی پولیس او د هغو دندی او واکونه

د عدلی پولیسو کتیگوري

اته ويشتمه ماده:

(۱) د عدلی پولیسو افسران په لاندې کتیگوريو کې شامل دي:

۱- د عدلی پولیسو افسران چې د هبواد د پولیسو په عالی کدر کې
قرار لري.

۲- عادی عدلی پولیس چې د عدلی پولیسو له افسرانو خخه په
بشكته مقام کې واقع وي.

(۲) د عدلی پولیسو دندې او واکونه د خاصو تقنييني سندونو
حکمونو مطابق د عامه خدمتونو نورو موظفينو ته سپارل کيداي
شي.

د عدلی پولیسو نقش

نهه ويشتمه ماده:

(۱) د عدلی پولیس خپلې دندې د خارنوال په لارښونه او دستور سرته
رسوي.

(۲) د عدلی پولیس د عدالت د تأمینولو په خاطر مکلف دي چې
جرائمه کشف، شواهد او اثباتيې دلائل راټول او مظنونين تعقيب
کړي.

د عدلی پولیسو په واسطه نیوں

دېرشمہ ماده:

(۱) د عدلی پولیس کولي شي په خپل واک په لاندې حالاتو کې
شخص ونیسي:

٣٢

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

- ۱- د جنایت یا جنحی د جرم د ارتکاب په وخت کې چې جزاء یې متوسط جبس وي.
- ۲- هغه شخص چې د جنایت د جرم په ارتکاب قلمداد شوي او دغائبیدو امکان یې متصور وي.
- (۲) په نورو حالاتو کې د پولیسونو په واسطه نیوول د واکمنو عدلی او قضائی مقاماتو د دستور په اساس صورت مومي.

د عدلی پولیسونو په واسطه استنطاق
یو دېرشمە ماده:

- (۱) د عدلی پولیسونو په واسطه د شخص د نیولو او د هغه له تثبیت وروسته د نیولو دلایل هغه ته ابلاغ او توضیح کوي، عدلی پولیس مکلف دی چې زیات نه زیات د (۲۴) ساعتونو په موده کې له مظنون خخه د هماعه جرم په استنطاق او گروپرینې لاس پورې کړي.
- (۲) عدلی پولیس مکلف دی چې د استنطاق له پای ته رسیدو وروسته د خپلو اجرآتو راپور مربوط ابتدائیه خارنوال ته ولیېږي او مظنون د نوري گروپرینې او استنطاق لپاره هغه ته وسپاري.

دقضائی ضبط د مامور عاجل اجرآات

دوه دېرشمە ماده:

- (۱) د قضائی ضبط مامورین د جرم د ارتکاب په وخت کې او د مؤجده دلیلونو د موجودیت په صورت کې د عاجلو اجرآتو دتر سره کولو لپاره د هغه دلیلونو د لاسته راپرلو په خاطر چې ضروری یې بولی، لاندې ابتدائی تحقيقات پیل کوي:

- ۱- د مظنون شخص د اوسيينې د کور او نورو مربوطو خایيونو تلاشی کول.
- ۲- دشيانو او اسنادو ضبطول.
- ۳- د نورو اشخاصو او خایيونو پلتيل اوله هغوي خخه عکس اخيستل.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآټو مؤقت قانون ۳۳

- ۴- د مربوطو اجرآټو د ترسره کولو لپاره له متخصصینو او اهل خبره وو خخه چې د مسلکي ورتیا لرونکی وي د مرستې غونښنه.
- (۲) دقضائي ضبط مامورین مکلف دی چې د خپلو اجرآټو راپور پرته له خنده ابتدائيه خارنوال ته وړاندې کړي.
- (۳) مدافع وکيل، مظنون یا تورن حق لري چې د (۳۸) مادې د حکم مطابق د قضيې د استنطاق او تحقیق په ټولو پراونو کې حاضر وي.

شپږم فصل د خارنوال پواسطه تحقیقات

د پولیسو د تصمیمونو تأییدول درې دېرشمه ماده

- (۱) ابتدائيه خارنوال مکلف دی چې په (۳۰، ۳۱ او ۳۲)، مادو کې درج شوي د پولیسو د اجرآټو د خبر له ترلاسه کولو وروسته پرته له خنده د هغه د تأییدولو، ردولو یا لغو کولو په هکله تصمیم ونیسي.
- (۲) ابتدائيه خارنوال واک لري چې د پولیسو د اجرآټو له تأییدولو، ردولو یا لغو کولو مخکي له هغوي خخه نوره زیاته توضیح وغواړي.

له نیول شوی شخص خخه استنطاق څلور دېرشمه ماده

- (۱) ابتدائيه خارنوال مکلف دی چې هغه ته د شخص له سپارلوروسته د (۴۸) ساعتو په موده کې استنطاق وکړي.
- (۲) ابتدائيه خارنوال په هغه صورت کې چې د مظنون شخص د توقيف دوام ضرور ونه بولی، کولی شي د هغه په ايله کولو امر وکړي.

٣٤

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

دابتدائيه خارنوال پواسطه نيوول او دشيانو ضبطول پنځه دېرشمې ماده:

- (۱) ابتدائيه خارنوال کولی شي د تحقیق په بهير کې د هغه شخص په نيوولو چې د جنایت يا جنحې د جرم چې جزائی متوسط حبس وي مرتكب شوي وي، او د جرم مرتبط د شيانو په ضبطولو امر صادر کړي.
- (۲) نيوول شوي شخص باید د (۴۸) ساعتونو په موده کې تر استنطاق لاندې ونيول شي.

د نيوولو په هکله د دعوى د اقامه کولو شرایط شپږ دېرشمې ماده:

که چېري نيوول د پوليسيو په واسطه تر سره شوي وي او د خارنوال لخوا تأييد يا د توقيف قرار د خارنوال په واسطه صادر شوي وي او دغه قرار په خپل قوت باقى پاتې وي او خارنوال د نيوولو له نېټې خڅه په (۱۵) ورخو کې، صورت دعوى محکمې ته ورلاندې نه کړي، تورن خوشی کېږي، مګر داچې د خارنوال د په وخت غونښتنې په اثر، د توقيف موده دنورو (۱۵) ورخو لپاره تمدید شوي وي.

د دلایل او شواهدو راتولول اووه دېرشمې ماده:

- (۱) ابتدائيه خارنوال مکلف دي چې د تحقیق په بهير کې تول خرگند دلایل او شواهد چې د مظنون په ګټهه يا زیان وي، راتولو کړي.
- (۲) ابتدائيه خارنوال د جرم د دلایل او اسبابو او آلاتو په راتولولو کې آزاد دي او د خاصو شکلیاتو او بندیزونو تابع نه دي.
- (۳) اساسی اثباتیه وسایل او مدارک په لاندې ډول دي:
- شهود.
- د شهودو مقابله.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۳۵

- په صف کې په بالمواجه ډول د تورن پیژندنه (لاین اپ).
- د خای تفتيش.
- تلاشی.
- د شيانو ضبطول.
- ارزیابی او تخصصی کتنې.
- استطاق.

د مدافع وکيل حضور اته دېرشمې ماده:

- (۱) مدافع وکيل حق لرى چې د مظنون د استنطاق د بهير په ټولو پراونو کې حاضر وي.
- (۲) مدافع وکيل او مظنون حق لرى چې د تلاشی، په صف کې د مجرميونو د پیژندني په مقابله کې، د اهل خبره وو لخوا په کتنې او محاكمي کې حاضر وي.
- (۳) خارنوال او عدلی پولييس مکلف دي چې د پلتني، د شهودو د مقابلې، د صف له لاري د پیژندني د طرز العمل او د اهل خبره وو د کتنې په صورت کې، مظنون او د هغه مدافع وکيل د تحقيق په ټولو پراونو کې د حضور په غرض خبرکړي.
دغه مکلفيت یوازې په هغه صورت کې کيدلی شي ساقط شي چې په جرم کې د عاجل ضرورت احساس مشهود یا دالزام د دلایلو د له منځه تلو ویره متصروره وي.

٣٦

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

د تحقیقاتو پایله
نهه دېرشمه ماده:

- (١) په هغه صورت کې چې خارنوال د تحقیقاتو په پای کې تشخیص کړي چې د الزام مؤجه او کافې دلایل وجود نه لري، کولی شی دوسيه حفظ کړي.
- (٢) مجني عليهه یا پورتنی خارنوال کولی شی، خپل اعتراض ددې تصميم په وړاندې د لسو ورڅو په موده کې مربوطې محکمې ته وړاندې کړي.
- (٣) محکمه کولی شی د دوسيې له غور کولو وروسته، د خارنوال تصميم تأيید یارده کړي او یا بر عکس له هغه خخه دادعا نامي (صورت دعوي) غونښته وکړي.
- (٤) په ځینو نورو قضایاوو کې خارنوال باید ادعانامه محکمې ته وسپاري او له محکمې خخه د شخص د جرمی مسئولیت د غور کولو غونښتونکي شی.
- (٥) د دعوي اقامه (صورت دعوي) دلاندې تکو لرونکې وي:
 - د مظنون هویت او بشپړې خانګړتیاوي.
 - د جرم بشپړ تعريف.
- (٦) ابتدائيه خارنوال باید هغه دوسيه چې د تحقیق د شواهد او قراینو لرونکې وي، له صورت دعوي سره یو خای محکمې ته وړاندې کړي، ضبط شوي شیان او مالونه هم محکمې ته سپارل کېږي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۳۷

اووم فصل د تحقیقاتو په وخت کې ابلاغ او استازیتوب

مظنون ته ابلاغ
څلوبنستمه ماده:

- (۱) د قضائی ضبط سامور او ابتدائیه خارنوال مکلف دی چې د تحقیق په بهیر کې مظنون، مدافع وکیل او مجننی عليه له هغو فعالیتونو خخه چې کوي یې خبر کړي او هغونو حق لري چې حاضر وي.
- (۲) د فوری اقداما تو د ترسره کولود دلایلود نه موجودیت په صورت کې، ابلاغیه لپترلېد درې وړخې مخکې د اقدام له ترسره کولو خخه وړاندې کېږي.
- (۳) دیېرنې میعاد دلایل چې د لنه میعاد یا د ابلاغیي د نه وړاندې کولو غوبښنه وکړي، په خرګند ډول د تحقیق په پابو کې تشریح او څښېږي.

غائب مظنون یا دهله مدافع وکیل ته ابلاغیه یو څلوبنستمه ماده:

- (۱) که چېرې په (۱۷) ماده کې د درج شوو ځایونو تثبیتول ممکن نه وي، ابلاغیه هغه مدافع وکیل ته چې د تحقیق په وخت کې د پولیسو یا خارنوال لخوا د غائب مظنون لپاره تاکل شوی دي، سپارل کېږي.
- (۲) مدافع وکیل د پولیسو یا خارنوال لخوا په لیکلې ډول تاکل کېږي، په دي صورت کې مدافع وکیل، د مظنون شخص وکالت په غاره اخلي.
- (۳) غائب مظنون ته د مدافع وکیل د تاکلو په هکله نیوں شوی تصمیم یوازې د تحقیق د پای ته رسیدو تر وخته پوري اعتبار لري.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

اتم فصل محاکمه

د محکمې پیل

دوه خلوپښتمه ماده:

- (۱) محکمه د صورت دعوی له ترلاسه کولو وروسته، پرته له خنده، ابلاغیه پانه چې د محکمې د نېټې او ورځي لرونکي وي، صادروي.
- (۲) ابلاغ پانه چې په هغې کې د تورن نوم، نسبت ورکړل شوی جرم له هغو حقیقی شرایطو سره بولخای چې په قانون کې ذکر شوی، شامل وي، د محکمې له نېټې خخه لوټرلې پنځه ورځي د مخه تورن، ده ګه مدافع وکيل، مجني عليه او خارنوال ته ورکول کېږي.

د تحقیق قرار ته د تورن لاس رسپدل

درې خلوپښتمه ماده:

- تورن او مدافع وکيل یې حق لري چې د (۳۹) مادې په (۶) فقره کې درج شوی په دوسيه کې شامل اسناد او ضبط شوی شیان وګوري او ډاډ ترلاسه کړي.

په عقلی اختلال اخته تورن

خلور خلوپښتمه ماده:

- (۱) که چېږي د محکمې بهیر کې احساس شی چې تورن په روانی ناروغری اختله دي او له خپلو حقوقو خخه د دفاع کولو توان نه لري، محکمه واک لري چې په خپله یا د ابتدائيه خارنوال د غوبښني په اثر د محکمې بهیر وڅنډوی او تورن د طبی کتنو لپاره ولیېږي.
- (۲) که چېږي د طبی کتنو په پایله کې د تورن ناروغری ثابته شی د اجرآتو بهیر د هغه تر بیا روغیدو پورې څندول کېږي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۳۹

(۳) که چېرې تورن وروسته په حبس محکوم شی، د دماغی تداوی او معالجې موده د هغه د حبس له مودې خخه کمېږي.

په محکمه کې د تورن د حضور مکلفيت
پنځه خلوپښتمه ماده:

(۱) آزادیا توقیف شوی تورن مکلف دی، هغه وخت چې د هغه حضور له شهودو سره د مخامنځ کیدو یا دهغه فزیکی حضور د محکمې په وړاندې ضروري و ګنیل شی، محکمې ته حاضر شې.

(۲) په هغه صورت کې چې آزاد تورن ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې محکمې ته له حاضريدو خخه ډډه وکړي د پولیسو په واسطه محکمې ته احضارېږي.

د وک شوی (مفقود) تورن غیابی محکمه
شپې خلوپښتمه ماده:

(۱) که چېرې د (۱۷) مادې د حکم مطابق تورن ته د ابلاغېسي تسلیمول د هغه د اوسيدنې د خای د نه تشبیتیدو له امله ناشونې وي، محکمې د هغه په ورکیدو (مفقودیت) حکم کوي او مدافعه وکیل ورته ټاکۍ وروسته ابلاغېي د غائب تورن مدافعه وکیل ته ورکول کېږي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوې ابلاغېي په تولو مواردو او مقاصدو کې مرعنې الاجراء ده.

(۳) د محکمې حکم د تورن د ورک کیدو او د مدافعه وکیل د تاکلو په هکله د هغه د مودې ترپای ته رسیدو پورې اعتبار لري او په راتلونکو حکمنو کې هر خل نوې کېږي.

(۴) محکمې مکلفه ده چې په (۱۷) ماده کې په درج شوو سیمومکې د غائب تورن له لتيولو وروسته نوی حکم هر خل په جلا ډول صادر کړي.

۴۰ د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

د جلب شوي غائب تورن محاكمه اووه خلوپښتمه ماده

- (۱) که چېږي په (۴۲) ماده کې درج شوي د احضاری پانه تورن ته وسپارل شی، مګر هغه محکمې ته حاضر نه شی، په دې صورت کې محکمہ هغه ته مدافع وکيل ټاکي.
- (۲) د احضاری پانه په (۱۷) ماده کې د درج شوي حکم مطابق، تورن ته بیا لیېل کېږي.

د محاکمي بهير اوته خلوپښتمه ماده:

په هغه صورت کې چې محاکمه د زیاتو جلسو د دایریدو غوبښته وکړي، محکمہ مکلفه ده چې د وروستیو جلسو ورئ او ساعت وټاکي او له موضوع خخه تورن، مدافع وکيل اونورو ذیدخلو اشخاصو ته په لیکلی دول خبر ورکړي.

د شاهدانو او اهل خبره حضور نهه خلوپښتمه ماده:

شهود او اهل خبره مکلف دی چې د ورسپارل شوي ابلاغ پانی د مندرجاتو مطابق په قضائی جلسه کي حاضر شی. په هغه صورت کې چې هغوي له مؤجه عذر پرته امتناع وکړي، د محکمې د حکم پر اساس د پولیسو په واسطه احضار او د پنځه سوه (۵۰۰) افغانیو نقدي جريمى په ورکولو محکومېږي.

قسم پنځوسمه ماده:

- (۱) هغه شهود چې د (۱۴) کلنۍ سن یې بشپړ کړي وی، مکلف دی چې د شهادت له اداء کولو مخکې د الله "ج" په نامه داښې قسم یاد

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٤١

کړي چې، له حقیقت پرته نور خه نه بیانوی او په خپل شهادت کې صادق دي.

(۲) په هغه صورت کې چې شاهد د اشهد بالله کلمه په دی پوهی سره چې دغه کلمه د قسم معادل ده، اداء کړي، پدې صورت کې مکلف نه دی چې د خدای "ج" په نوم قسم یاد کړي.
تر (۱۴) کلنۍ لاندی کوچنیانو د شهادت آوریدل د قسم له یادولو پرته، یوازي د معلوماتو د راقیولو په منظور مجاز دي.

د شاهدانو او اهل خبره منل

بويینځو سمه ماده:

(۱) ابتدائيه خارنوال مکلف دی چې د نظر وړ شاهدان او اهل خبره، له صورت دعوی، د شاهدانو د شاهدي، له دلایلو او د اهل خبره له نظریو سره یو خای محکمې ته وړاندې کړي.
(۲) تورن یا مدافع وکیل حق لري د شاهدانو او اهل خبره لست، د شاهدي د دلایلو له توضیح او کتنو سره محکمې ته وړاندې کړي.
(۳) محکمه واک لري د هغه شاهدانو او اهل خبره نومونه چې شاهدي بې په قضاوټ کولو کې اغیزناکه نه وي، له لست خخه حذف کړي.
(۴) محکمه واک لري هغه شاهدان او اهل خبره چې په وړاندې شوو فهروستونو کې شامل نه وي، احضار کړي.

د قضائي جلسې نظم

دوه پنځو سمه ماده:

(۱) رئيس د قضائي جلسې نظم حاضرینو ته توضیح کوي او هغه ساتي.
(۲) قضائي جلسې علنی وي، هر شخص کولای شی هغه وګوري مګر دا چې رئيس د اخلاقی دلایلو، د کورني، د راز ساتني یا د عامه ننظم ساتني ته په پام سره د جلسې یوه برخه یا هغه ټوله سری اعلام کړي.

٤٢

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

- (۳) ابتدائیه خارنوال، تورن او مدافع وکیل یې حق لری چې تل په قضائی جلسه کې حاضرو وي.
- (۴) په هغه صورت کې چې مدعی عليه د جلسې نظم گډوډ کړي محکمه واک لری چې گډوډونکی د قضائی غور د بهير له یوې برخې خخه ویاسی، مګر د حکم د ابلاغ په وخت کې نوموري بيرته قضائی جلسې ته احضارووي.

د قضائی غور کولو دول درې پنځوسمه ماده:

- (۱) ابتدائیه خارنوال مکلف دي، د قضيې د غور کولو په وخت کې په قضائی جلسه کې گډون وکړي.
- (۲) تورن او مدافع وکیل یې حق لری، د قضيې د غور کولو په وخت کې په قضائی جلسه کې حاضرو وي.
- (۳) په قضائی جلسه کې په قضيې غور کول د لاندې مراتبو په رعایتلو سره صورت مومني:
- ۱- د قضائی غور کولو په پیل کې، مربوطه محکمه صورت دعوی لولي.
- ۲- په هغه صورت کې چې تورن تر توقيف لاندې وي، محکمه مکلفه ده پرته له خنده قضيې تر غور لاندې ونيسي چې آيا توقيف قانوني دی که نه؟ او په هغه صورت کې چې د هغه توقيف غیر قانوني او غیر ضروري تشخيص کړي، د تورن په خلاصلو فيصله صادروو.
- ۳- ابتدائیه خارنوال د قضيې د تحقیق قرار د تحقیق د پايلو (نتیجو) په خرگندونو سره په شفاهی ټول وراندې کوي.
- ۴- عدلی پولیس چې د تحقیق چارې په غاره لری، د ترسره شوو فعالیتونو شفاهی ریوتي وراندې کوي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٤٣

- ٥- لوړې شاهد مجني عليه دی، وروسته د نورو شاهدانو او اهل خبره وواظههارات او رېدل کېږي.
- ٦- په هغه صورت کې چې تورن ونهغواپې د خپل د سکوت له حق خخه استفاده وکړي، کولای شی لازم تو پیحات وړاندې کړي.
تورن او مدافع وکیل کولای شی، شاهدان او اهل خبره پوبنتسي.
- ٧- که چېرې شاهدان د روغتیاېي معاذېرو له امله د محکمې په وړاندې حاضر نه شی، محکمه کولای شی دهغوي شاهدي د هغوي په استوګنځی کې واوري.
- ٨- ابتدائيه خارنوال او مدافع وکیل کولای شی له تورن خخه پوبنتنه وکړي.
- (٩) محکمه په ټولو حالاتو کې کولای شی، په قضائي جلسو کې له شاهدانو او تورن خخه پوبنتنه وکړي او عند الاقتضاء هغوي ته د نظريو په مقابله امر وکړي.
- (١٠) تورن کولای شې د سکوت د حق پر بنسټ د محکمې پوبنتنو ته خواب ورنکړي.

له شاهدي خخه معافيت او ډډه کول څلور پنځوسمه ماده:

- (١) زوجین کولای شی یو پر بل باندی د شاهدي له ادا کولو خخه ډډه وکړي که څه هم چې د کوروالۍ اړیکې بې پېړې (قطع) شوي وی.
- (٢) تر دوه یمي درجې پوري د تورن اصول، فروع او خپلوان (اقارب) په هغه صورت کې کولای شی د تورن پر ضد د شاهدي له اداء کولو خخه ډډه وکړي چې:
 - شاهد د هغه جرم د ارتکاب له امله چې په قانوني توګه تورن ته نسبت ورکړل شوي دي، زيانمن شوي نه وی.
 - په هغه صورت کې چې تر دوه یمي درجې پوري د تورن اصولو، فروع او خپلوانو د جرم د واقع کيدو رېوته ورکړي وی.

٤٤

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

د تحقیق په اجرآتو کې د دلایلو ارزښت
پنځو خوسمه ماده:

د شاهدانو د شاهدی پانې او د اهل خبره تخصصي کتنې چې د تحقیق په بهير کې راټولې کړي شوې دی کولاهي شی د تصمیم بنست جور کړي. پدې شرط چې پایلې ونسی چې تورن او منتخب مدافع وکیل بې د تحقیق په بهير کې حاضر وو او په داسې موقف کې وو چې وکولاهي شی خپل سوال او اعتراض وړاندې کړي، پرته له دی پورتني سندونه يوازې د قرینې جنبه لري.

متعدد جرمنه او شرایط بې
شپږ پنځو خوسمه ماده:

که چېږي د تحقیق په پایله یا د محکمې په ترڅ کې خرگنده (استنتاج) شی چې اضافې جرمنو یا داسې حقایقو چې د قضیې مشدده حالات یې منځ ته راوړی صورت موندلې مګر په صورت دعوی کې له هغه خخه یادونه نه وی شوې، محکمه واک لري چې د ابتدائيه خارنوال په غونښنه اړوند تور د تورن او د هغه مدافع وکیل ته (د حضور په صورت کې) ابلاغ او د دفاع لپاره کافې وخت ورتنه ورکړل شی.

له جرمی وصف خخه مختلف تعريف
اووه پنځو خوسمه ماده:

که چېږي محکمه تشخيص کړي له هغه جرم خخه چې په ادعا نامه کې ذکر شوی دی متفاوت جرمی وصف وجود لري مکلفه ده، د حقایقو او شرایط او د تور د محکمې د بهير په پام کې نیولو سره، تورن او مدافع وکیل ته بې له جرم خخه د متفاوت تعريف د دفاع په خاطر کافې وخت ورکړي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٤٥

د محکمې پایله
اته پنځوسمه ماده:

ابتدائيه خارنوال حق لري د محکمې په بهير کي خپل نظر بیان کړي او له محکمې خخه وغواړي خود تور د ردولو تصمیم او یا د هغې جزاء د ډول او اندازې په تاکلو سره چې د تورن له حال سره مناسب وي، پر تورن د جزاء حکم صادر کړي.
تورن یا قانوني وکيل د حضور په صورت کې د تور د دفع دلایل د قضائی جلسې رئيس ته وړاندې کوي.

د محکمې فیصله
نه پنځوسمه ماده:

(۱) د محکمې د بهير په پای کې قاضى د قضيې د غورکولو ختم اعلاموي او د محکمې سالون د حکم د لیکلو لپاره پرېږدي.
(۲) قاضى د حکم له لیکلو وروسته بیا د محکمې سالون ته رانزوی او حکم ابلاغوی، د حکم لوستل ده ګه د ابلاغ حیثیت لري.
په هغه صورت کې چې د حکم دلایل د قاضى لخوا ونه لوستل شی نوموري دلایل د حکم د صادریدو له نبتي خخه د (۱۵) ورخو په موده کې د محرر لخوا تنظيم او ترتیب او فیصله صادرېږي.
(۳) ابتدائيه خارنوال، تورن او مدافع وکيل یې، ددي مادي په (۲) فقره کي له درج شوي بهير خخه د محکمې د محرر په واسطه خبرېږي.

(۴) په غیابي محکمه کې تورن حق لري چې د (۴۷) مادي د حکم مطابق د لوستل شوي تصمیم ابلاغیه د حکم له دلایلو سره یو خای چې د محکمې د لیک (تحریراتو) دفتر ته سپارل کېږي، ترلاسه کړي.
(۵) ددي مادي په (۴) فقره کي درج شوي ابلاغیه د (۴۶) مادي د حکم مطابق مدافع وکيل ته ور تسلیمېږي.

٤٦ د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

په فيصله کې د نيوني امر
شپږتمه ماده:

په هغه صورت کې چې محکمه تورن له دريو کلونو خخه په زيات
جنس محکوم کړي، د حکم په متن کې کولای شی د هغه د نيوني امر
هم صادر کړي.

د فيصلې مندرجات

يو شپږتمه ماده:

په فيصله کې لاندې مطالب شامل وي:

- ۱- د تورن پېژندنه (هویت).
- ۲- په تورن ليک (اتهام نامه) کې د شاملو حقايقو او جزئياتو تعريف.
- ۳- شاملو واقعيتونو او د استناد وړ قانون حکمونو ته په اشارې سره
د فيصلې د دلایلو لنډې بیان.
- ۴- د حکم نص.

د اجرآتود لګښتونو ورکړه

دوه شپږتمه ماده:

(۱) د جزا ګانو د ټاکلو په وخت کې محکمه کولای شی پر محکوم
عليه باندۍ د هغو لګښتونو په ورکړي چې د اجرآتوبه بهير کې
لګول شوبدي امر وکړي.

(۲) که چېږي ددې مادي په (۱) فقره کې د درج شوو لګښتونو
اندازه، د حکم د صادریدو په وخت کې تشيیت نه شی، محکمه د
لګښتونو د ورکړي په هکله حکم صادروي او د محکمې تحریراتو ته
لارښونه کوي چې د هغو دقیقه اندازه محاسبه کړي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٤٧

نهم فصل د مرافعه غوبښتني اجرآت

د ابتدائيه محکمي د فيصلې بر خلاف د مرافعه طلبې، غوبښنه

درې شپېتمه ماده:

(۱) محکوم عليه یا ابتدائيه خارنوال کولاهي شی د ابتدائيه محکمي د فيصلې په خلاف مرافعه طلبې وکړي.

(۲) د مرافعه غوبښتني واکمنه مرچع د مرافعه محکمي ریاست دی.

(۳) د مرافعه غوبښتنيک د حکم د صادررونکې محکمي د تحریراتو دفتر یا د آپوندي مرافعه محکمي د تحریراتو دفتر ته د

(۴) ورخو په موده کې تسلیمیږي. دغه موده د لاندې حالاتو په پام کې نیولو سره محاسبه کېږي:

۱- په هغه صورت کې چې محکمي د فيصلې او د دلایلو متن یې د محاكمي د جلسې په پاي او د محکوم عليه او یا یې د مدافع وکيل په حضور کې لوستلى وي.

۲- په هغه صورت کې چې محکمي د حکم د صادررولو دلایل له حکم سره یو خای نه وی لوستلى او محکوم عليه یا یې مدافع وکيل ته بیا ابلاغ کړي، پدې حالت کې دوخت پیل د دوه یمې ابلاغې له نېټې خخه محاسبه کېږي.

۳- په هغه صورت کې چې فيصله د تورن په غياب کې شوي وی او د فيصلې ابلاغې ترلاسه کړي.

۴- په هغه صورت کې چې په عین فيصله کې له یوه شخص خخه زيات محاكمه شوي وی دوخت پیل د وروستنى ابلاغې له نېټې خخه محاسبه کېږي.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

د غایب تورن په هکله د اجرآتو او مرافعه غوبستني درول (توقف)
خلور شپېتمه ماده:

- (۱) د تورن پر غایب والي د محکمي فيصله تر هغه وخته چې تورن شخصاً يا يې مدافع وکيل د مرافعه غوبستني غوبستنليک وراندي کوي، د قضيې د غور کولو بهير درول کېږي. بدې حالت کي د تورن لپاره د مرافعه غوبستني د پيل وخت د هغه د حاضريدو له وخت خخه پيل کېږي او د (۱۷) مادي د حکم مطابق د ابلاغي پانه هغه ته استول کېږي.
- (۲) د خارنوال لپاره د مرافعه غوبستني وخت هغه وخت پيل کېږي چې محکمه تورن ته د ابلاغي له تسلیمولو خخه هغه ته ټواه ورکړي.
- (۳) په هغه صورت کې چې تورن او خارنوال د ذکر شوي وخت په ترڅ کې د مرافعه غوبستني غوبستنليک وراندي نکړي، د محکمي فيصله وروستني (نهائي) ګنل کېږي.

د مرافعه غوبستني دول

پنځه شپېتمه ماده:

- (۱) د مرافعه غوبستني غوبستنليک د تورن یا يې د مدافع وکيل په واسطه چې د محاکمي په بهير کې يې د هغه وکالت کړي دي او یا پېچله د ابتدائيه خارنوال لخوا لاسليک او وراندي کېږي.
- (۲) د مرافعه غوبستني د غوبستنليک اخیستونکي د محکمي د تحریراتو دفتر د هغه د تسلیمي ساعت او نېټه ثبتوی.
- (۳) په هغه صورت کې چې مرافعه غوبستونکي تورن د بې سوادي یا په بل علت په لاسليک کولو قادر نه وي، کولاي شي گوته کښېږدي، د محکمي د تحریراتو دفتر موضوع د راجستر په کتاب کې ثبتوی.
- (۴) په هغه صورت کې چې بیسواهه شخص وغواړي مرافعه غوبستنه وکړي او د غوبستنليک د کتبې متن په وراندي کولو قادر نه وي، د

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٤٩

محکمې د تحریراتو دفتر د هغه و یناوې (بیانات) د محکمې د راجستر په کتاب کې ثبتوی.

د مرافعه غوبنتنې د غوبنتنلیک محتوى شپږشپېتمه ماده:

(۱) د مرافعه غوبنتنې په غوبنتنلیک کې د محکمې فیصله او هغه دلایل توضیح کېږي چې د هغو په اساس فیصله داعتراض وړ ګر خیدلې ده.

(۲) د محکمې فیصله د لاندې دلایلو له مخې د اعتراض وړ ګر خیدلې شي:

- ۱- دقانون او جرمی وصف په تطبيق کې تیروتنه (خطا).
- ۲- د قضیې له حالات او حقایقو خڅه غیر واقعی ارزونه او نتیجه اخیستنه.

۳- د جزا په تاکنه او اندازه کې تیروتنه (خطا).

د مرافعه غوبنتنې مقدماتی اجرآت اووه شپېتمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د مرافعه غوبنتنې غوبنتنلیک د هغې محکمې د تحریراتو دفتر ته چې د اعتراض وړ فیصله یې صادره کړیده وسپارل شو، د تحریراتو دفتر مکلف دي هغه پرته له خنډه مرافعه محکمې ته واستوی او د غوبنتنلیک نقل (کاپې) د راجستر په کتاب کې ثبت کړي، په عین وخت کې دي د محکمې د تحریراتو دفتر، غوبنتنلیک او اړوندہ دوسیه له هغو تولو سندونو سره چې دلومرنیو اجرآتو په پراو کې بشیر شوبدی، له ضبطو شوو شیانو سره یوځای پرته له خنډه مرافعه محکمې ته واستوی.

(۲) په هغه صورت کې چې د مرافعه غوبنتنې غوبنتنلیک د مرافعه محکمې د تحریراتو دفتر ته وسپارل شی، د مرافعه محکمې رئیس

۵۰ د محاکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

دوسیه او هغه سندونه چې دلومړنيو اجرآتو په پړاوکی بشپړ شویدی له ضبطو شوو شيانيو سره یوځای له هغې محکمې خخه چې د اعتراض وړ فیصله یې صادره کړیده غواپې.

(۳) د مرافعه محکمې رئیس مکلف دی د غوبښتلیک او هغه شيانيو له تر لاسه کولو وروسته چې به (۲) فقره کې ذکر شویدی، د قضائي جلسې نبته او ساعت و تاکی، د محکمې تصمیم د پولیسو په واسطه مرافعه طلب او د مرافعې خارنوال ته ابلاغېږي او ورته ابلاغې ابتدائیه خارنوال او محکوم عليهه ته سپارل کېږي.

(۴) د ابلاغېږي پانه د قضائي جلسې د جوریدو له نبته خخه لپترلې پنځه ورځې مخکې، محکوم عليهه او د مرافعې خارنوال ته سپارل کېږي.

(۵) د مرافعې خارنوال، محکوم عليهه او مدافع وکيل حق لري سندونه مطالعه او ضبط شوې شياني وويني.

د مرافعه محکمې واک

اته شپېتمه ماده:

(۱) د مرافعې محکمې په واسطه غور کول یوازې په هغو مواردو پوري منحصر دي چې د مرافعه طلبې، اعتراض په هغو کې صورت موندلې وي.

(۲) په هغه صورت کې چې د مرافعه طلبې، غوبښتلیک د خارنوال لخوا مرافعه محکمې ته وړاندې شوي وي، محکمه کولاني شي یو له دغو لاندې تصمیمونو خخه ونیسي:

۱- هغه تورن چې د ابتدائیه محکمې لخوا یې برائت حاصل کړي وي محکوم کړي.

۲- د جزاء زیاتول په هغه صورت کې چې د قانون په تأویل او تطبیق کې تیروتنه (خطا) شوي وي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۵۱

(۳) په هغه صورت کې چې د مرافعه طلبی غوبښتلیک د تورن لخوا مرافعه محکمې ته وراندې شوی وی، مرافعه محکمې په هیڅ وحد نشی کولای د هغې جراء اندازه چې د ابتدائیه محکمې له خوا تاکل شوپدہ زیاته کړي.

د مرافعه طلبی په غوبښتلیک غور

نهه شپږتمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې مرافعه محکمې لوړمنی بشپړ شوی اجرآت د مرافعوی فیصلې لپاره کافې ونه بولی کولای شی د شاهدانو شاهدی او د اهل خبره نظرې چې د مخه په ابتدائیه محکمې کې بیان شوې دی، واوری او نوی دلایل د حکم د صادرولو په مقصد پیدا او برابر کړي.

(۲) په هغه صورت کې چې د نویو دلایلو پیدا کول ممکن نه وی، مرافعه محکمې د موجودو سندونو په استناد او په هغو دلایلو سره چې په غونډه کې بیانیېری، حکم صادر وي.

د مرافعه محکمې فیصله

اویايمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د مرافعه طلبی غوبښتلیک په تاکلی میعاد کې وراندې نشي، مرافعه محکمې هغه ردوي.

(۲) مرافعه محکمې د ابتدائیه محکمې فیصله توله یا یوه برخه تأیید يا اصلاح کوي.

(۳) مرافعه محکمې په خپله فیصله کې کولای شی د تر توقيف لندې محکوم په جبس یا خلاصولو حکم وکړي.

(۴) مرافعه محکمې د حکم د صادرولو په وخت کې، په (۵۹) ماده کې درج شوی حکمونه رعایتوي.

٥٢

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

لسم فصل

دستري محکمي په وړاندي پر حکم باندي اعتراض

د مرافعه محکمي په خلاف اعتراض

يو اويايمه ماده:

محکوم علیه، زیانمن (متضرر) یا مرافعه خارنوال کولای شی د
مرافعه محکمي د فيصلې په خلاف په لاندي حالاتو کې دستري
محکمي په وړاندي فرجام غوبښنه وکړي:

۱- په هغه صورت کې چې د مرافعه محکمي حکم د قانون په تطبيق
یا تأویل کې په تیرو تني (خط) باندي بناء وي.

۲- په هغه صورت کې چې د مرافعه محکمي حکم د (۷) مادي د
مندرجاتو پر بنسټ بناء شوي وي.

د اعتراض ميعاد

دوه اويايمه ماده:

د اعتراض غوبښنليک، د حکم صادر وونکي مرافعه محکمي
د تحریراتو دفتر یا دستري محکمي د اپوند دیوان د تحریراتو دفتر ته
د (۶۳) مادي په (۳) فقره کې درج شوو شرایطو مطابق د (۳۰)
ورخو په موده کې سپارل کېږي.

د اعتراض ډول (طنز)

درې اويايمه ماده:

د مرافعه محکمي پر حکم باندي اعتراض د (۶۵) مادي د حکم په
رعايتولو سره د غور وړ دي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٥٣

د فرجام غوبېتنې مقدماتی اجرآت څلور او یا یمه ماده:

- (۱) په هغه صورت کې چې د فرجام غوبېتنې غوبېتنليک د هغې
محکمې د تحریراتو دفتر ته چې د اعتراض ور فیصله یې صادره
کړي ده وسپارل شې، د تحریراتو دفتر مکلف دی غوبېتنليک او
اړونده دوسيه له تولو هغه سندونو سره چې د لومنیو اجرآتو په پراو
کې بشپړ شوی دی، له ضبطو شوبو شیانو سره یو خای بې له خنډه
ستر محکمې ته واستوی او د غوبېتنليک کابې د راجستر په کتاب
کې ثبت کړي، په عین حال کې د فرجام غوبېتنې غوبېتنليک د سترې
محکمې د اړوند دیوان د تحریراتو دفتر ته سپارل کېږي.
د اړوند دیوان رئیس دوسيه او هغه سندونه چې د لومنیو اجرآتو به
پراو کې بشپړ شوی دی له ضبطو شوبو شیانو سره یو خای له هغې
محکمې خخه چې د اعتراض ور فیصله یې صادره کړي ده غواړي.
(۲) په هغه صورت کې چې دستري محکمې اړوند دیوان اعتراض
تلasse کړي کولاهي شې د مرافعه محکمې د تحریراتو له دفتر خخه
وغواړي ترڅو دوسيه او هغه سندونه چې د لومنیو اجرآتو په پراو
کې بشپړ شوی دی له ضبطو شوبو شیانو سره یو خای له هغې
محکمې خخه چې د اعتراض ور فیصله یې صادره کړي ده غواړي.
(۳) دستري محکمې اړوند دیوان مکلف دی د غوبېتنليک، دوسيې
او نورو سندونو چه په (۲) فقره کې ذکر شوی دی له تر لاسه کولو
وروسته د قضائي غونډي پنځيه او ساعت د خپل د تحریراتو د دفتر له
لاري وتساکۍ، د محکمې تصميم د پوليسو په واسطه فرجام
غوبېتونکي تورن او خارنوال ته ابلاغېږي. ورته (مشابهه) ابلاغېه بايد
خارنوال، مستأنف او محکوم عليهه ته پداسي حال کې چې استيناف
طلبې د خارنوال لخوا صورت موندلوي، وسپارل شې.

۵۴ د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

(۴) دستری محکمی د اړوند دیوان د تحریراتو دفتر مکلف دی چې د قضائی جلسې د جوړیدو له نبته خخه لې تر لې پنځه ورڅي د مخه د ابلاغیې پانه محکوم عليه او خارنوال ته هم اخبار کړي.

(۵) محکوم عليه، مدافع وکيل او خارنوال حق لري چې سندونه مطالعه او ضبط شوی شیان ووینې.

د فرجام غوبښني پر غوبښنلیک غور کول پنځه او یا یمه ماده:

(۱) دستری محکمی د اړوند دیوان قاضی د جلسې په پیل کې د قضیې بهير په شفاهی توګه بیانوی او د مراجعته محکمی پر فیصلې د اعتراض موارد او د شکایت دلایل توضیح کوي.

فرجام غوبښتونکی وروسته خپل اعتراض په شفاهی توګه وړاندې کوي، هغه نیوکې او اشتباہ ګانې چې دده له نظره، په فیصله کې وجود لري او له قانون خخه سرغونې چې صورت یې موندلی دي، بیانوی.

وروسته مقابل لوري د اعتراض په رد یا د مراجعته محکمی له فیصلې خخه په ملاتې خپل دلایل وړاندې کوي.

(۲) د مباحثې په بهير کې دستری محکمی د اړوند دیوان رئیس او غرې، د موضوع د زیات وضاحت په منظور خپلې پوبښنی مطرح کولاهي شي.

دد پوان رئیس، قضائی جلسه د جلسې په پاڼي کې پرېږدې، د قضیې په هکلهه تصمیم نیسي، وروسته د دیوان رئیس قضائی جلسې ته مراجعته کوي او حکم لولی.

(۳) د دیوان رئیس کولاهي شي د فیصلې د صادرولو دلایل ولولې یا یې د اړوند دیوان د تحریراتو دفتر ته وسپارې.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ۵۵

د اعتراض ردول
شپړ او یا یمه ماده:

ستره محکمه په لاندې حالاتو کې اعتراض ردوی او د مراجعه
محکمې فیصله تأییدوي:

۱- په هغه صورت کې چې اعتراض به تاکلی موده کې وړاندی شوی
نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې اعتراض په (۷۱) ماده کې په درج شوو
قضیو پوري اړه ونلري.

۳- په هغه صورت کې چې اعتراض مؤجه ثابت نشي.

د اعتراض وړ فیصلې تعدیلول
اووه او یا یمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د مراجعه محکمې حکم د قانون په تطبیق
یا تأویل کې په خطاء استناد بنا شوی وي، دغه امر فیصله نه
باطلوي، پدې شرط چې د مراجعه محکمې په حکم کې پریکنده
(قطاع)، اغیزه ونلري. پدې حالت کې دستري محکمې اړوند دیوان
فیصله اصلاح کوي او په هکله یې د فیصلې صادر وونکې محکمې
ته خبر ورکوي.

(۲) په هغه صورت کې چې په اعتراض وړ فیصله کې د جزا اندازه او
ډول په غلطه توګه درج شوی وي، دغه امر هم د فیصلې دبطلان
موجب نه ګرئي، د دستري محکمې لخوا تصحیح کړي.

(۳) دستري محکمې دیوان د اعتراض وړ فیصله په مستقیم ډول ولو
که د معترض په اعتراضیه کې شامل نه وي کولای شی تصحیح
کړي، پدې شرط چې قانونی احکام زیات د تورن په ګټه وي.

۵۶ د محاکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

له ارجاع پرته ابطال
اته اویا یمه ماده:

- (۱) دستري محاکمي ديوان د اعتراض ور فیصله په لاندي حالاتو کي باطله اعلاموي:
- ۱- په هغه صورت کي چې تور د قانون د حکمنو مطابق جرم نه وي گنل شوی.
- ۲- په هغه صورت کي چې جرم تر مرور زمان لاندي راغلي وي.
- ۳- په هغه صورت کي چې قضيه په غير قانوني توګه تعقیب شوې وي.
- ۴- په هغه صورت کي چې د نظر ور فیصله د مرافعه محاکمي د قانوني واک له حوزې خخه بهر وي.
- ۵- په هغه صورت کي چې حکم دبل شخص په مورد کي صادر شوې وي.
- ۶- په هغه صورت کي چې ثابتنه شی چې په عین قضيه کي د هغه شخص په برخه کي پخوا فیصله شوی وي.
- ۷- په هغه صورت کي چې دستري محاکمي ديوان د قضيي ارجاع او یا یې تعدیل د موجودو سندونو په اساس غیر ضروري و گنې.

مماثلي مرافعه محاکمي ته ارجاع کول
نه اویا یمه ماده:

- (۱) په هغه صورت کي چې په راغلو قضيو کي په (۷۶، ۷۷ او ۷۸) مادو کي درج شوي شرایط موجود نه وي، د دستري محاکمي اړوند ديوان فیصله نقض کوي، دوسيه د غور کولو په غرض مماثلي مرافعه محاکمي او یا هماګي لوړۍ، محاکمي ته ارجاع کوي، پدي شرط چې لوړۍ فیصله کونکي قاضيان د دوسيې په حل او فصل کي ګلدون ونکړي.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآ تو مؤقت قانون ۵۷

(۲) دستري محاكمي اپوند ديوان مماثلي محاكمي يا لوموي محاكمي ته د دوسيي په ارجاع په ترڅ کي لازمه لارښونه صادرولي چې په بیا غورکولو کي د رعایت وړ وي.

(۳) د مرافقه محاكمي فیصله د (۷۱) مادې د حکمونو مطابق د اعتراض وړ ګرځیدلی شی.

د فیصلې په صادرولو کي د ستري محاكمي واک
اتیایمده ماده:

ستره محاکمه واک لري د اعتراض وړ فیصله کلاًيا قسمانقض
کړي.

يوولسم فصل

د محکمو په وروستني، فیصله باندي نوي کتنه (تجدید نظر

په فیصلې باندي نوي کتنه
يو اتیایمده ماده:

د محکوم علیه د منفعت لپاره د جنحي او جنایت په قضیو کې په وروستنيو فیصلو باندي نوي کتنه په لاندي حالاتو کې صورت
موندلاني شی:

۱- که هغه حقایق چې حکم د هغو پر بنست ولاروی له هغو حقایقو سره چې په بله وروستني، فیصله کې وجود لري مطابقت نلري.

۲- په داسې حالت کې چې جزائي حکم، ديوي مدنۍ محاکمي پر یوه صادره حکم باندي ولاروی او د نومورې مدنۍ محاکمي حکم لغو
شي.

۳- په داسې حالت کې چې له حکم وروسته داسې بینې را منځته يا بنکاره شي يا داسې پانې وړاندې شي چې د محاکمي په وخت کې

۵۸

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

معلومې نه وى او ممکنه د دغه پیښې یا پانی د محکوم عليه برائت ثابت کړي.

۴- په داسې حالت کې چې د شاهدانو یا اهل خبره د زور (درواغو) شاهدی، مستند تزویر یا خینې غیر قانونی اعمال خرگند شی، محکمه د هغو په هکله وروستني فیصله صادروي.

۵- په داسې حالت کې چې تورن د قتل په جرم کې محکوم عليه واقع شی، داسې نوی دلالت کوونکی عناصر رامنځ ته شی چې د شخص د قتل نه پیښیدل ثابت کړي.

۶- که حکم د بهير (جريان) په پای کې د تورن له رسمي خبرتیا پرته صادر شی یا دا چې د محاكمي په بهير کې ده ته د حاضريدو حق ور نکپاڼۍ شی چې په نتيجه کې پې د مدافع وکيل د تاکلو له حق خخه محروم شي یا دا چې د محکوم عليه د نه حاضريدو علت په روښانه او ریښتینې صورت معلوم نه وى او یا دا چې محکمه دغه امر ته نه وی متوجه شوې.

د نوې کتنې حق دوه اتیايمه ماده:

خارنوال او محکوم عليه یا مدافع وکيل، نېږدي خپلوان یا د هفه وارثان حق لري د محکوم پر وروستنيو فيصلو د نوې کتنې غوبښته وکړي، په هر صورت د نوې کتنې په غوبښته د محکوم عليه د موافقې اخيستل اړين (ضروري) ګنيل کېږي. مګر دا چې د محکمي په وړاندې ثابته شی چې محکوم عليه د قانوني اهلیت نه لرونکي دی، پدې صورت کې مدافع وکيل، نېږدي خپلوان یا وارثان یې کولاني شی د محکوم عليه له موافقې پرته د نوې کتنې غوبښته وکړي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٥٩

د نوی کتنی اجرآت
دری اتیایمه ماده:

- (۱) د نوی کتنی غوبنتنلیک له هغۇ سىندۇنو سره يو خاى چې د نوی کتنی غوبنتنە پرې درول (استناد) شوپدە، سترپە محکمی تە وراندى كېبى.
- (۲) د اعدام د حكم پە استناد نوی کتنی غوبنتنلیک د اعتراض و پە فيصلىي د تطبيق خىدە نە گرخى.
- (۳) د نوی کتنی غوبنتنلیک دسترىپە محکمی لە يوه قاضى او د مراجعه محکمی لە دوو قاضىيانو خىخە د جور ھىئت لخوا چې دسترىپە محکمی د رئيس لە لورى تاكلە كېبى، ارزۇل كېبى او تر غور لاندى نى يول كېبى. لوئى خارنوال د نوی کتنی د غوبنتنلیک پە ھككە خپل نظر بىيانو.
- (۴) پە هغە صورت كې چې د نوی کتنی غوبنتنلیک د مۇجە و گىنى، غوبنتنلیک لە اپوندى دوسىي سره يو خاى سترپە محکمی تە وراندى كوي پىرتە لدې ھىئت نومورى غوبنتنلیک ردوى. دغە تصميم د اعتراض ورندى.
- (۵) پە هغە صورت كې چې د نوی کتنی غوبنتنلیک او اپوندە دوسىي بې سترپە محکمی تە ورسىبىرى، سترە محکمە د قضىيە د غور كولو نېتىھە تاڭى او د جلسى لە پىل خىخە لېرىلرە پىنخە ورخى د مخە، هغە معترض او لوئى خارنوال تە ابلاغۇ.
- خارنوال او محکوم علیيە او يا مدافع و كىيل حق لرى، د قضىيە د غور كولو پە جلسە كې د نوی کتنى پە ھككە خېلىپە نظرپى بىيان كېرى.
- (۶) پە هغە صورت كې چې محکمە د معترض د نوی کتنى غوبنتنە تأييد او شكايىت ثابت شى، حكم باطلوى او د هغە برائت اعلاموى.
- (۷) پە هغە صورت كې چې د نوی کتنى غوبنتنلیک دسترىپە محکمی پە وراندى بى خايدە ثابت شى، هغە ردوى.

۶۰ د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

(۸) په هغه صورت کې چې دستري محکمي په وړاندې ثابته شی چې د نوي کتنې غوبنتنليک زياتي ارزونې ته ارتبا لري دوسسيه له لازمي لارښوونې سره یوځای مماثلي محکمي یا هغې محکمي ته چې فيصله يې د اعتراض وړګرڅيدلي ده ارجاع کوي، پدي شرط چې قاضيان یې هغه پخوانۍ (لومړۍ) قاضيان نه وي کوم چې حکم يې صادر کړي دي.

(۹) د نوي کتنې وړ قضبي غور، د دعواوو د اوريدلو لپاره د مرعى الاجراء قواعدو مطابق صورت مومن او شوې فيصله د پخوانۍ، فيصلې ځای نيسی، هغه اعتراض چې پر لومړۍ فيصلې مجاز دي پر رروستني فيصله هم مجاز دي.

(۱۰) په هغه صورت کې چې محکوم عليه د نوي کتنې پر بنسټ برائت حاصل کړي، له پخوانيو (لومړنيو) قاضيانو پرته جوړه شوې محکمه، د اجرآتوند لګښتونو او نورو هغه لګښتونو داعادي حکم چې محکوم عليه د مخکيني حکم په پايله کې د هغه په ورکولو مکلف شوی دي، صادروي.

د محکوم عليه د مرینې په صورت کې لګښتونه د هغه ورشی ته ورکول کېږي.

(۱۱) په هغه صورت کې چې د نوي کتنې غوبنتنليک رد شی، محکوم عليه نشي کولاهي د عين مخکينيو دلایلو پر بنسټ بیا د نوي کتنې غوبنتنه وکړي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٦١

د دوولسم فصل

د محکمو د وروستنيو (نهائي) فيصلو تطبيق

د فيصلو تطبيق

څلور اتیایمده ماده:

د محکمو د وروستنيو فيصلو تطبيق، د (٨) مادې د (٤) فقرې د
حکم مطابق، د خارنوال له دندو خخه دي.

د حبس د جزاګانو تطبيق

پنځه اتیایمده ماده:

(۱) خارنوال واک لري، د محکوم علیه د نيونې او حبس حکم چې
پخوا نه وی توقيف شوی، د محل پوليسو ته صادر کړي.

(۲) که چېرې د محکوم علیه استوګنه د سیمې د پوليسو د واک له
حوزې خخه بهر وی، د پوليسو آمر صادر شوی دستور د اړوندي
سیمې د پوليسو واکمن آمر ته ور استوی، همغه خارنوال کولای شي
دستور مستقيماً نوموري آمر ته واستوی.

(۳) که چېرې محکوم علیه مخکې په توقيف کې وی، خارنوال
مکلف دی د عدلیې وزارت د حکم د تطبيق د غوبښني په هکله خبر
کړي. دغه خبرتیا د شخص پر پیښندنه او نورو خصوصیاتو، د قضائی
فيصلې او تاکل شوې جراء په ذکر کولو مشتمله ده.

د حبس د بدیل جزاګانو تطبيقول

شپږ اتیایمده ماده:

(۱) خارنوال واک لري د حبس د بدیل جزاګانو د تطبيق امر، د (٨٥)
مادې د (۲) فقرې حکمونو ته په پام سره، د سیمې د پوليسو آمر ته
صادر کړي.

۶۲ د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

- (۲) پولیس مکلف دی وخت په وخت د محکوم عليه کېنہ (عمل) وخاری او ریوبت بې اروند خارنوال ته ورکړي.
- (۳) په هغه صورت کې چې محکوم عليه د محکمې د دستورونو په خلاف عمل کړي وي، خارنوال موضوع اپوندي محکمې ته خبر ورکوي. محکمه کولای شی نیټول شوی تجویز لغوا و د حکم شوی حبس استمرار بې په خای و دروی.

د نقدی جريمو تطبيق اووه اتیايمه ماده:

- (۱) خارنوال کولای شی د جريمي د تطبيق دستور د عدلېي وزارت ته وسپاري.
- (۲) د عدلېي وزارت مستقيماً يا له مالي دائرو خخه د همکاري د غونبنتني په أساس کولای شی ذکر شوي پيسى چې د ماليي وزارت ته تسلیميږي، را ټولې کړي.

د شيانو د مصادری د فيصلې تطبيق اته اتیايمه ماده:

- (۱) خارنوال د محکوم عليه د شيانو او شتمنى د مصادری امر دسيمي د پوليسو آمرته چې شيان او شتمنى هلته موقعیت لري صادروي. په دغه امر کې د نومورو شيانو او شتمنى د نښو او مشخصاتو د تشیيت لپاره ضروري ياد دښتونه شامل دي.
- (۲) د شيانو او شتمنى د مصادری حکم د پوليسو په واسطه تطبيقېږي.

د تنفيذ لپاره خاص حکمونه نهه اتیايمه ماده:

- (۱) له وروستني فيصلې د مخه د نيونې يا د مجازاتو د بدیل موده، د حبس له مودې خخه کمېږي.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون ٦٣

(۲) په هغه صورت کې چې د حبس حکم پر هغې بنسخې باندی چې شیپږ میاشتنی امیند واره وي، صادر شوي وي، خارنوال بايد د حکم تطبیق، د حمل له وضع وروسته تر خلورو میاشتو پوري وختنوي.

(۳) په هغه صورت کې چې محکوم عليه په روانی ناروغيو اخنه شي، خارنوال بايد د امر تطبیق د هغه د روغتیا تربیرته را گرځیدو پوري وختنوي او لارښونه وکړي خو هغه د معالجي او درمانلي لپاره روغتون ته ولیبودوي د درمانلي موده د محکوم بها د حبس له مودي خخه کمېږي.

(۴) په هغه صورت کې چې محکوم عليه په صعب العلاج ناروغيو باندی اخنه وي او په محبس کې د حبس د جزا تیرونل د هغه روغتیا ته په زیان تمام شي، د موظف طبی کمیسیون د وړاندېز په اساس خارنوال بايد، د حکم تطبیق ودروي، په هغه صورت کې چې د یاد شوي شخص روغتیا اعاده شي، حکم په حبس بى له خنده تطبیقېږي، د معالجي موده د محکوم بها د حبس له مودي خخه نه کمېږي.

(۵) په هغه صورت کې چې بنسخه او میره په یوه وخت د واحدو او یا جلا جلا جرمونو په ارتکاب له یوه کال خخه په لې حبس محکوم شوي وي خارنوال بايد د هغوي د یوه د حبس حکم و خندوی، پدې شرط چې خوشې شوي، متکرر مجرم نه وي او د هغه ماشوم د سرپرسټي مسؤولیت چې له پنځلسو کلونو خخه لې عمر ولري، وريه غاره وي، د حبس حکم هغه وخت تطبیقېږي چې ماشوم د پنځلس کلنۍ سن ته ورسېږي.

٦٤

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون

دیار لسم فصل مشروطه خلاصیدنه

تعريف

نوی یمه ماده:

مشروطه خلاصون د محکوم عليه د حبس د مودی له پای ته رسیدو د مخه چې ترخاصو شرایطو لاندی قرار لری د هغه د خلاصولو له تصمیم خخه عبارت دی، دغه موده دده د حبس د مودی معادل وي.

د مشروطه خلاصیدنې شرایط

يونوی یمه ماده:

(۱) مشروطه خلاصیدنه هغه شخص ته ورکول کېږي چې دیوه يا له یوه خخه د زیاتو جرمنونو په نتیجه کې حبس او د حبس خه موده یې تیره کېږي وي او په محبس کې د اوسيدو په وخت کې یې سلوک او ناسته پاسته (روش) د هغه د ټولنیزو اخلاقو په اصلاح دللت وکړي. دغه آسانتیا هغه شخص ته ورکول کېږي چې د محکوم بها د حبس د مودې درې پر خلورمه برخه یې بشپړه کېږي، او یا لړ تر لړه (۹) میاشتی یې په محبس کې تیرې کېږي، د دواام حبس د جزا په هکله دغه آسانتیا کولاهي شي هغه چاته ورکول شي چې د حبس (۱۵) کاله یې تیر کېږي وي.

(۲) د محکوم عليه مشروطه خلاصیدنې په برخه کې تصمیم، د محبس د آمر په وړاندېز دهغى واکمنې محکمې په واسطه چې محکوم عليه د هغې په قضایي ونډه کې محبوس دي، نیول کېږي.

د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون ٦٥

محکمه په خپل حکم کي هغه سلوک او کړنه چې محکوم عليه بايد په راتلونکې کې هغه رعایت کړي، ذکر کوي.
(۳) پولیس مکلف دی د تر مشروطې خلاصیدنې لاندی محکوم عليه سلوک او کړنه وخاری او وخت په وخت مربوط خارنوال ته ریوټ ورکړي.

د مشروطې خلاصیدنې د حکم الغاء

دوه نوی یمه ماده:

- (۱) په هغه صورت کې چې تر مشروطې خلاصیدنې لاندې شخص د محکوم بها د مودې له تیریدو د مخه دبل جرم مرتكب شی او یا د مشروطې خلاصیدنې په حکم کې درج شوی شرایط نقض کړي، پدي حالت کې د مشروطې خلاصیدنې حکم لغو کېږي.
- (۲) د مشروطې خلاصیدنې د حکم د لغوي په صورت کې، د تر مشروطې خلاصیدنې لاندې نیمايی تیره شوی موده، د محکوم بها د جبس له مودې خخه کېږي.
- (۳) هغه محکمه چې د خارنوال د غوبښتنې پر بنسته د مشروطې خلاصیدنې حکم صادروي، د هغې د لغوي تصمیم هم نیسي.

اجراات

دری نوی یمه ماده:

- (۱) محکمه د محکوم عليه د مشروطې خلاصیدنې د حکم د صادرولو یا لغوي په برخه کې، د محکوم عليه او خارنوال داظهاراتو له اوريدو وروسته تصمیم نیسي.

۶۶ د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

(۲) مخکي تر دي چې محکمه د مشروطې خلاصیدني په برخه کې تصميم ونيسي، د هغه محس د آمر دلليل چې محکوم عليه پخوا به هغه کې د خپل حبس موده تييره کړي ده اوري.

څوار لسم فصل په تنفيذ کې ستونزي (اشکال)

واک او اجرآت
څلور نوي یمه ماده:

(۱) د (۸) مادې په (۴) فقره کې درج شوې محکمه واک لري، د محکوم عليه یا خارنوال د غوبستني پرینست د حکم په تنفيذ کې ستونزي (اشکال) ترغورلاندي ونيسي.

(۲) په هغه صورت کې چې محکمه اشکال موجه ونه بولی، په هغو له غور کولو خخه چدنه کوي، پرته لدې د محکوم عليه یا خارنوال شکایت اوري، قانوني تصميم نيسى او د وضع د سمون په غرض د محس آمر ته لازمه لربنوونه صادروي.

(۳) فيصله محکوم عليه، خارنوال او د محس آمر ته ابلاغيري.

(۴) فيصله په هغه صورت کې د مرافعه طلبې وړ ګرځيدلاني شی چې د بشر له حقوقو خخه سخته سرځونه شوې وي.

د ملکيتونو تنازع
پنځه نوي یمه ماده:

په هغه صورت کې چې جزائی محکمه ونشی کولاني، د مصادره شوو شيابو یا شتمني د ملکيت د تنازع موضوع، د موجودو سندونو او دلایلو پرینست حل کړي، موضوع د مدنۍ محکمې یا د سولې (صلاحیه) جرګو په واسطه حل او فصل کېږي.

د محکمو لپاره دجزائی اجرآتو مؤقت قانون ٦٧

بنخلسم فصل متفرقه حکمونه

مؤقت مدافع وکيل

شپږ نوي يمه ماده:

له کومه خایه چې اوس په هبواد کې کافی مدافع وکیلان وجود نلري او همغه شان چې په (۱۸) ماده کې ذکر شوېدی، تورن یا مظنون کولای شي تحصیل یافتنه اشخاصو ته چې په حقوقی قضیو کې عالمان وي مراجعه وکړي.

پدي منظور د هري محکمې رئيس د شرایطو واجد اشخاصو لست چې په مرکز کې د عدلیې وزارت او په ولایتونو کې د دولت د قضایا وو د ادارو لخوا مرافعه محکمو ته معروفی کېږي، ترتیبوی.

د محکمو نه لرونکې ولسوالۍ ګانې

اووه نوي يمه ماده:

په هغه صورت کې چې په ئينو ولسواليو کې د مختلفو عواملو له امله محکمې فعالې نه وي، د مرکز ابتدائيه محکمه ټول هغه جرمونه چې د نوموري ولسوالۍ د واک په وند کې ارتکاب کېږي، ترغور لاندې نيسې.

د انفاذ نېته او موده بې

اته نوي يمه ماده:

(۱) دغه قانون د توشیح له نېټې خخه نافذ او په رسمي جريده کې خپرېږي.

۶۸ د محکمو لپاره د جزائی اجرآتو مؤقت قانون

- (۲) دغه قانون د جزائی اجرآتو د قانون د وضع کيدو تر وخته چې د منتخبې ملي شوری لخوا تصویبېږي، د اجراء وړ دی مګر دا چې ملي شوری ددې قانون یا یې د اصلاح په برخه کې تصميم ونيسي.
- (۳) د دې قانون په نافذیدو سره د هغو قوانینو هر حکم چې ددې قانون د حکمونو متناقض وی لغو ګئيل کېږي.

قانون اجرآت جزایی مؤقت برای محاکم

جريدة رسمى شماره (٨٢٠)
مؤرخ ١٣٨٢/٦/١٢ هـ . ش

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۷۱

فرمان

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در باره اتفاق قانون اجرآت
جزائی مؤقت برای محاکم

شماره: (۱۱۵)

تاریخ: ۱۳۸۲/۱۲/۴

ماده اول:

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم را که به اساس مصوبه شماره (۴۲) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۲/۴ از طرف مجلس عالی وزرا به داخل (۱۵) فصل و (۹۸) ماده تصویب گردیده است توشیح می دارم.

ماده دوم:

قضایائی که در مرحله تحقیق قرار دارد، مطابق احکام این قانون و قضایائی که در محاکم ابتدائیه، مرافعه و دیوان های ستره محکمه و یا در حالت تجدید نظر تحت رسیدگی بوده، طبق احکام قانون اجرآت جزائی سال ۱۳۴۴، تعديلات مربوط آن و سایر قوانین نافذه حل و فصل می گردد.

ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۷۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

فصل اول احكام عمومي

قواعد قبل تطبیق

مادة اول:

محاکمه ابتدائیه مشکل از سه قاضی بوده که یکی از آن‌ها رئیس محکمه می‌باشد. در مناطقی که اجرآت عادی محاکم توسط سه نفر قاضی بنا بر دلایل امنیتی صورت گرفته نتواند، رئیس محکمه مراجعة ولایت صلاحیت دارد یک نفر قاضی را توظیف نماید تا قضایای محکمه مربوط را منفرداً رسیدگی نماید.

ثبت اقدامات اجرائی

مادة دوم:

(۱) اقداماتی که در زمینه تطبیق قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم صورت می‌گیرد، توسط مسئولین امور مربوط به صورت کتبی ذیلاً ثبت می‌گردد:

- فعالیت‌های پولیس عدلي توسط یکی از اعضای پولیس که در عملیات اشتراک نموده است.

- فعالیت‌های خارنوالی توسط کارمند مؤظف.

- فعالیت‌های قاضی توسط محرر محکمه.

(۲) فعالیت‌های ثبت شده مندرج فقره اول این ماده حاوی متن کامل و یا خلص اظهارات مظنون، متهم، متضرر، شهود و اهل خبره در جریان سمع می‌باشد.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۷۳

(۳) تمام اظهارات مظنون، متهم، متضرر و شهود حاوی امضاء آنها می‌باشد، اگر شخص توانائی امضاء را نداشته باشد می‌تواند شصت بگذارد.

(۴) در صورتی که اشخاص مندرج فقره (۲) این ماده از امضاء کردن امتناع ورزند و یا امکانات امضاء میسر نباشد، مامور مؤظف مکاف است جریان موضوع را یادداشت و ثبت نماید.

(۵) تمام اجرآت مندرج این ماده که از طرف مامور مؤظف ثبت و یادداشت گردیده است، استناد رسمی شمرده می‌شود.
در صورتی که مامور مؤظف تمام اجرآت مندرج این ماده را یادداشت و ثبت ننموده باشد، چنین پنداشته می‌شود که در قضیه هیچ نوع اقدام قانونی صورت نگرفته و مامور مؤظف مسئول شناخته می‌شود.

مدت

ماده سوم:

(۱) ميعاد اجرآت رسیدگی جلسات قضائی به اساس ساعت و روز سنگش می‌گردد.

(۲) هرگاه روز اخیر ميعاد اجرآت رسیدگی قضائی به روز رخصتی عمومی تصادف نماید، این ميعاد صرف برای یک روز دیگر تمدید شده می‌تواند.

(۳) در محاسبه، ميعاد رسیدگی قضائی ساعت و یا روز آغاز کار در ميعاد معینه محاسبه نمی‌شود.

(۴) آخرین ساعات ميعاد قبولی ثبت استناد و یا به اكمال رسیدن اجرآت عبارت از آخرین ساعت کاری همان روز طبق مقررات مربوط می‌باشد.

۷۴ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

برائت الذمه

مادة چهارم:

از آغاز اقامه دعوی جزائی الى تثبیت مسؤولیت جرمی که شخص به حکم نهائی محکمه محکوم علیه قرار می‌گیرد، بیگناه پنداشته می‌شود. اگر فیصله باعث سلب و یا محدودیت حقوق بشری شخص می‌گردد باید استوار به دلایل قانونی بوده که محدود به کشف حقیقت باشد.

مظنون و متهم

مادة پنجم:

(۱) شخص زمانی مظنون پنداشته می‌شود که در هر مرحله از تحقیق، ارتکاب جرم به وی نسبت داده شود.

(۲) شخص زمانی متهم پنداشته می‌شود که از طرف خارنوال مطابق حکم فقره (۴) مادة سی و نهم علیه وی اقامه دعوی صورت گرفته باشد.

(۳) شخص تا زمانی متهم باقی می‌ماند که:

- محکمه به برائت وی حکم ننموده باشد.

- به اساس فیصله نهائی محکمه محکوم علیه قرار نگرفته باشد.

(۴) اشخاص مظنون و متهم تحت هیچگونه فشار روحی و یا جسمی قرار گرفته نمی‌توانند.

(۵) اظهارات مظنون و متهم در فضای کاملاً آزاد اخذ می‌گردد.

(۶) مظنون و متهم حق دارد سکوت اختیار نموده از اظهار هر گونه بیان امتناع ورزد، گر چه توسط پولیس یا مقامات قضائی تحت بازپرس قرار گیرد.

(۷) پولیس، خارنوال و محکمه مکلف اند معلومات واضح را در وقت گفتاری و قبل از استنطاق راجع به حق سکوت، حق تعیین و کیل مدافع

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۷۵

در تمام مراحل، حق حضور در هنگام تفتیش، مقررات شناسائی مجرمین از طریق صف کشیدن، معایینات توسط اهل خبره و محاکمه برای مظنون و متهم ارائه نمایند.

(۸) اصطلاح «مظنون» و «متهم» در برگیرنده تعریف وکیل مدافع شان نیز می باشد.

مدت گرفتاری مؤقت

ماده ششم:

(۱) مدت توقيف مؤقت بعد از گرفتاری در جریان تحقیق طبق حکم ماده (۳۶) تعیین می گردد.

(۲) محکمة ابتدائیه می تواند در جریان محاکمه مدت توقيف را برای دو ماه اضافی تمدید نماید.

محکمه مرافعه می تواند در جریان محاکمه این مدت را برای دو ماه دیگر تمدید نماید.

ستره محکمه در جریان محاکمه صلاحیت دارد این مدت را برای پنج ماه دیگر تمدید نماید.

(۳) هرگاه میعاد تمدید مندرج فقره (۲) این ماده در جریان محاکمه منقضی شود، شخص توقيف شده از حبس رها می گردد.

قانونیت اسناد و دلایل

ماده هفتم:

دلایل و شواهدی که بدون رعایت احکام قانون جمع آوری شده باشد، قادر اعتبار بوده، محکمه نمی تواند مستند به آن حکم نماید.

۷۶ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

فیصله نهائی

ماده هشتم:

- (۱) فیصله محکمه ابتدائیه زمانی نهائی و واجب التنفيذ محسوب می‌شود که در مدت تعیین شده به مرافعه خواهی آن اقدام نشده باشد.
- (۲) فیصله محکمه مرافعه زمانی نهائی و واجب التنفيذ محسوب می‌گردد که در مدت تعیین شده در خواست فرجام خواهی به ستره محکمه تسلیم داده نشده باشد.
- (۳) فیصله‌های ستره محکمه قطعی و واجب التنفيذ می‌باشد.
- (۴) خارنوال ابتدائیه فیصله‌های نهائی را در معرض تطبیق قرار می‌دهد، به این منظور محکمه مرافعه و ستره محکمه فیصله اتخاذ شده را با استناد و اشیای ضبط شده دوباره به خارنوالی ابتدائیه ارسال می‌نماید.

تزوير

ماده نهم:

- (۱) در تمام مراحل تحقيق یا محاکمه مظنون، متهم یا مجنی علیه می‌توانند علیه سند تزویری که در میان دلایل اثباتیه گنجانیده شده است، اعتراض نمایند.
- (۲) اعتراض نامه در مراحل تحقيق یا محاکمه به خارنوال و یا قاضی پی در پی ارائه می‌گردد.
- (۳) در صورتی که اعتراض نامه حین تحقيق به خارنوال مربوط سپرده شده باشد خارنوال مکلف است که اعتراض نامه تزویر را به محکمه ذیصلاح ارائه نماید.

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۷۷

- (۴) هرگاه خارنوال و یا محکمه اعتراض نامه مبنی بر تزویر سند را وارد بداند، اجرآات به تقویق انداخته می‌شود، در این صورت تحقیق مبنی بر تزویر توسط عین خارنوال یا خارنوال با صلاحیت دیگر آغاز می‌گردد.
- (۵) در صورتی که قضیه تزویر از طرف محکمه ذیصلاح رسیدگی و حکم نهائی در زمینه صادر گردیده باشد، جریان تحقیق و محاکمه مجدد آغاز می‌گردد.
- (۶) در صورتی که تزویر ادعا شده ثابت نگردد، استاد بعد از فیصله نهائی محکمه به خارنوالی مربوط مسترد می‌گردد تا در حدود صلاحیت خویش در مورد تصمیم اتخاذ نماید.
- (۷) هرگاه ادعای مظنون یا متهم، توسط خارنوال و محکمه رد گردد، در این صورت ادعا کننده طبق احکام قانون مجازات می‌گردد.

امتناع خارنوال

ماده دهم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه در صورت موجودیت دلایل مؤجه می‌تواند از خارنوال مافوق تقاضا نماید تا وی را از اجرای تحقیق در قضیه مشخص معذور بدارد.
- (۲) مظنون حق دارد با ارائه دلایل مؤجه که در فقره اول این ماده ذکر شده، علیه خارنوال ابتدائیه که تحقیق را به عهده دارد، اعتراض و رد وی را از خارنوال مافوق تقاضا نماید.
- (۳) در صورتی که دلایل ارائه شده خارنوال ابتدائیه یا مظنون مورد تائید خارنوال مافوق قرار گیرد، خارنوال دیگری را عوض وی توظیف نموده و یا خود وی به شکایت متهم رسیدگی می‌نماید.

۷۸ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

امتناع قاضی

ماده یازدهم:

(۱) قاضی نمی‌تواند تحت شرایط ذیل به قضیه رسیدگی نماید:

۱- در صورتی که جرم ارتکاب شده علیه قاضی و یا خویشاوندان وی صورت گرفته باشد.

۲- در صورتی که قاضی به صفت مامور ضبط قضائی، خارنوال، شاهد و یا اهل خبره در آن قضیه دخالت کرده باشد.

۳- در صورتی که قاضی به صفت وکیل مدافع شخص متهم ایفای وظیفه نموده باشد.

(۲) در صورت موجودیت شرایط مندرج فقره (۱) این ماده قاضی مکلف است موضوع امتناع خود را به اطلاع رئیس محکمه مرافعه برساند.

(۳) هرگاه شرایط مندرج فقره (۱) این ماده متوجه تمام اعضای محکمه باشد، موضوع امتناع آن‌ها به سمع رئیس محکمه مرافعه رسانیده می‌شود.

(۴) هرگاه شرایط مندرج فقره (۱) این ماده صرف متوجه رئیس محکمه باشد، وی مکلف است که موضوع امتناع را به سمع رئیس محکمه فوقانی برساند.

(۵) رئیس محکمه فوقانی درخواست امتناع قاضی را بعد از علم آوری قبول یا رد می‌نماید. تصمیم رئیس محکمه در این مورد نهائی می‌باشد.

(۶) هرگاه رئیس محکمه فوقانی درخواست امتناع قاضی یا رئیس محکمه را پذیرد، در این صورت قاضی دیگری را غرض رسیدگی قضیه تعیین و توظیف می‌نماید.

(۷) اجرآت دوسيه تا زمانی که حکم نهائی رئیس محکمه فوقانی صادر گردد به تعویق انداخته می‌شود.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۷۹

سلب صلاحیت قضائی

مادة دوازدهم:

- (۱) متهم یا خارنوال حق دارد، درخواست سلب صلاحیت قاضی یا رئیس محکمه را به اساس یکی از دلایل مندرج فقره (۱) مادة یازدهم ارائه نماید. درخواست به رئیس محکمة مندرج فقره های (۲ و ۴) مادة یازدهم ارائه می گردد. رئیس محکمه می تواند درخواست را رد یا قبول نماید.
- (۲) در صورت اتخاذ تصمیم در مورد سلب صلاحیت، رئیس محکمه مربوط عوض قاضی یا رئیس که از وی سلب صلاحیت به عمل آمده قاضی دیگری را تعیین و توظیف می دارد. تصمیم رئیس محکمه قابل اعتراض نمی باشد در این حالت اجرآت جزائی تا زمان تصمیم نهایی رئیس محکمه به تقویق انداخته می شود.

تعريف جرم مشهود

مادة سیزدهم:

- (۱) جرم در زمان ارتکاب آن مشهود پنداشته می شود.
- (۲) مرتكب جرم مشهود شخصی است که حین ارتکاب جرم طور بالفعل گرفتار شود.
- (۳) در مواردی که مرتكب بعد از ارتکاب جرم فرار نماید و بلافاصله توسط پولیس، شخص متضرر و یا اشخاص دیگر تحت تعقیب قرار گیرد، این حالت نیز مشهود تلقی می گردد.

تفريق و يكجا سازی قضایا

مادة چهاردهم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه یا محکمه می تواند در حالات ذیل قضایای مختلف را با هم یکجا سازد:

۸۰ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

- ۱- در صورتی که مظنون یا متهم مرتكب جرایم متعدد شده باشد.
- ۲- در صورتی که تحقیقات یا محاکمه های مختلف در رابطه با مرتكبین عین جرم صورت گرفته باشد.
- ۳- در صورتی که عین شواهد به جرایم مختلف ارتباط داشته باشد.
(۲) خارنوال ابتدائی و محکمه می تواند در حالات ذیل قضایای مختلف را از هم تفرقی و تفکیک نماید:
 - ۱- در صورتی که در رسیدگی قضایا تسریع به عمل آید.
 - ۲- در حالی که ارتکاب جرم توسط بزرگسالان و اطفال صورت گرفته باشد.

ابطال اجرآت جزائی و عواقب آن

مادة پانزدهم:

- (۱) اجرآت جزائی در حالات ذیل باطل شمرده می شود حتی بدون ارایه درخواست به قاضی:
 - ۱- شخصی که به حیث خارنوال یا قاضی ایفای وظیفه می نماید، فاقد اهلیت قانونی باشد.
 - ۲- در صورتی که اجرآت در غیاب خارنوال صورت گرفته باشد و حضور خارنوال در اجرآت طبق قانون حتمی باشد.

عدم اعتبار اجرآت و عواقب آن

مادة شانزدهم:

- (۱) هرگونه تخلفات اجرائی متفاوت از احکام مندرج ماده پانزدهم در صورتی فاقد اعتبار شناخته می شود که اشخاص ذی دخل به آن اعتراض نمایند.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۸۱

(۲) هرگاه اعتراض حین تحقیق و یا در جریان محاکمه مطرح گردد، محاکمه نیصلاح می‌تواند در مورد تجدید نظر اجرآت، تصمیم اتخاذ نماید.

(۳) اعتراض در هر قضیه به محاکمه مرافعه و یا ستره محاکمه تقدیم شده می‌تواند.

(۴) محاکمه مرافعه و یا ستره محاکمه بی اعتبار بودن اجرآت را زمانی اعلام می‌کند که متیقن گردد، تخلفات اجرائی باعث انحراف در وقت تصمیم گیری دوسیه گردیده است.

مقررات عمومی برای آگاهی

ماده هفدهم:

(۱) مکتوب های جلب و آگاهی توسط مامور ضبط قضائی ترتیب گردیده، به مراجع مربوط ابلاغ می‌گردد و از نتیجه اجرآت به اداره تقاضا کننده گزارش داده می‌شود.

(۲) مکتوب های جلب و آگاهی باید به آدرس محل سکونت شخص مورد نظر، رأساً برای خودش یا اقارب بالغ وی یا شخصی که در عین خانه زندگی می‌کند، داده شود. در صورتی که تحويلی مکتوب های جلب و آگاهی ممکن نباشد، مکتوب های جلب و آگاهی به آدرس مذکور تحويل داده می‌شود.

(۳) هرگاه شخص تحت توقيف قرار داشته باشد، مکتوب جلب و آگاهی از طریق آمر محبس به وی سپرده می‌شود.

(۴) هرگاه دریافت آدرس مسکونی شخص موردنظر امکان پذیر نباشد، مامور ضبط قضائی مکلف است تحقیقات دقیق را غرض کشف محل سکونت و یا محل کار شخص مورد نظر انجام دهد درصورت عدم

۸۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

نتیجه این گونه تحقیقات، مامور ضبط قضائی مکاف است مکاتیب را به مرجع اداری که آخرین محل سکونت شخص مورد نظر تلقی می‌گردد، تحویل نماید.

فصل دوم

احکام عمومی برای مظنون و متهم

وکیل مدافع

مادة هجدهم:

(۱) مساعدت های حقوقی برای مظنون و متهم توسط اشخاص مسلکی صورت می‌گیرد.

(۲) اسم و شهرت وکلای قانونی که دارای دیپلوم پوهنخی شرعیات یا حقوق باشند ضمن لست جداگانه در وزارت عدالیه تعییه می‌گردد.

(۳) مظنون و متهم در همه حالات توسط وکیل مدافع منتخب شان مساعدت می‌شوند.

مساعدت حقوقی

مادة نزدهم:

(۱) هرگاه مظنون و یا متهم توانایی مالی استخدام وکیل مدافع را نداشت باشد، برای آنها وکیل مدافع رایگان تحت شرایط ذیل تعیین می‌گردد:

۱- خارنوال تحقیق یا محکمه مربوط به اساس درخواست مظنون یا متهم، وکیل مدافع را از میان لست وکلای قانونی برای شخص بی بضاعت تعیین می‌نماید.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۸۳

- شخصی که وکیل مدافع رایگان برای وی تعیین می‌گردد، در صورت عدم رضایت حق دارد از قبول وکیل مدافع منتخبه اباء ورزیده و شخصاً از خود دفاع نماید.
- حق الزحمة وکیل مدافع منتخبه از بودجه دولت تمویل و اندازه آن توسط سند تقنی نی مربوط تعیین می‌گردد.

ترجمان

ماده بیستم:

در صورتی که مظنون یا متهم به زبان مورد استفاده در تحقیقات و یا محاکمه آشنا نداشته یا کر یا گنگ و یا کر و گنگ باشد، برای شان ترجمان تعیین می‌گردد تا آن‌ها از جرم و ادعائی که بالای شان صورت گرفته آگاهی حاصل نمایند و همچنان در جریان استنطاق و مقابله به آن‌ها کمک نماید.

فصل سوم

راپور جرایم و نقش خارنوال

راپور جرایم

ماده بیست و یکم:

- (۱) موظفین پولیس مکلف اند در صورت اطلاع از وقوع هر نوع جرم حدکثر در مدت (۲۴) ساعت به خارنوال ابتدائیه راپور دهند.
- (۲) کارکنان دولتی مکلف اند از ارتکاب هر نوع جرم که حین اجرای وظیفه مطلع می‌شوند، به خارنوال ابتدائیه راپور دهند.

۸۴ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

(۳) اشخاص عادی مکلف اند صرف از وقوع جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور برای مامورین ضبط قضائی یا خارنوال ابتدائیه اطلاع دهند.

تحریک دعوی جزائی

مادة بیست و دوم:

(۱) خارنوال ابتدائیه مکلف است در صورت آگاهی یا دریافت راپور از وقوع جرایم در حوزه تحت صلاحیت خویش به تحریک دعوی جزائی جهت تعقیب تمام جرایم آغاز نماید، مگر این که قانون صراحتاً طور دیگری حکم نموده باشد.

(۲) ترک و متوقف ساختن دعوی جزائی و تعطیل سیر آن از طرف خارنوال جواز ندارد، مگر در احوالی که قانون تصریح کرده باشد.

تحقیقات

مادة بیست و سوم:

(۱) خارنوال ابتدائیه فعالیتهای تحقیقاتی را شخصاً یا به کمک مامورین ضبط قضائی انجام می‌دهد.

(۲) هدف اصلی از تحقیق جنائی عبارت از کشف حقایق می‌باشد. خارنوال ابتدائیه به منظور دست یافتن به این هدف حالات ذیل را در نظر می‌گیرد:

- ۱- ارزیابی همه جوانب و شواهد قضیه.
- ۲- آگاهی از ارتکاب جرم و یا عدم آن.
- ۳- کشف شخص و یا اشخاص مسئول.

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۸۵

(۳) خارنوال حین انجام تحقیقات مکلف است دلایل اثباتیه یا تبرئه کننده جرم را علی السویه ارزیابی نموده، منافع اشخاص متضرر را در نظر بگیرد.

احاله تحقیق

ماده بیست و چهارم:

(۱) هرگاه در جریان تحقیق ثابت گردد که صلاحیت رسیدگی به قضیه، مربوط ولسوالی دیگر میباشد، خارنوال ابتدائیه قضیه را به آن ولسوالی احاله مینماید.

(۲) هرگاه مظنون ادعا نماید که صلاحیت رسیدگی به قضیه، مربوط به خارنوال ابتدائیه محل دیگر میباشد، وی میتواند درخواست احاله را به خارنوال تحقیق کننده تقدیم نماید.

(۳) هرگاه خارنوال تحقیق کننده از احاله دوسيه امتناع ورزد، مظنون میتواند به خارنوالی فوقانی شکایت نماید. تصمیم خارنوال فوقانی در زمینه نهائی میباشد.

فصل چهارم صلاحیت محاکم

صلاحیت رسیدگی جرایم

ماده بیست و پنجم:

محکمه ولسوالی صلاحیت رسیدگی جرایم قباحت، جنحه و جنایت را مطابق احکام قانون دارا میباشد.

..... ۸۶ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

صلاحیت حوزوی

مادة بیست و ششم:

- (۱) شاخص صلاحیت حوزوی محكمة محلی است که جرم در محدوده جغرافیائی آن واقع شده باشد.
- (۲) در صورت قصد ارتکاب جرم، صلاحیت رسیدگی قضیه را ممحكمة‌ای دارد که آخرین عمل ارتکاب یافته به جرم در آن محل تکمیل شده باشد.
- (۳) در صورت جرم استمراری یا متوالی صلاحیت رسیدگی قضیه به ممحكمة‌ای مربوط می‌شود که جرم استمراری یا متوالی در آن محل ادامه و ختم گردیده باشد.
- (۴) هرگاه به متهم بیش از یک جرم نسبت داده شود، صلاحیت رسیدگی قضیه به ممحكمة‌ای مربوط می‌شود که شدیدترین جرم در آن محل واقع گردیده باشد.
- ۵- هرگاه ممحكمة حین رسیدگی به قضیه ای که در آن چندین جرم ارتکاب گردیده باشد، تشخیص دهد که شدیدترین جرم در وند دیگری ارتکاب یافته، دوسيه را به آن ممحكمة احاله می‌نماید.

تنازع صلاحیت

مادة بیست و هفتم:

- (۱) در صورتی که تنازع به اساس صلاحیت حوزوی میان دو ممحكمة‌ای - که در یک ولایت موقعیت دارند، واقع گردد قضیه توسط رئیس ممحكمة مرافقه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.
- (۲) هرگاه تنازع میان دو ممحكمة در ولایات مختلف باشد، دوسيه توسط ستره ممحكمة مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۸۷

- (۳) حل و فصل تنازع صلاحیت حوزوی به اساس درخواست یکی از محاکم نیدخل و یا خارنوال مربوط صورت می‌گیرد.
- (۴) فیصله مبنی بر حل و فصل تنازع صلاحیت به محکمه نیصلاح احوال می‌گردد.

فصل پنجم

پولیس عدلی وظایف و صلاحیت‌های آن

کنگوری پولیس عدلی ماده بیست و هشتم:

(۱) افسران پولیس عدلی شامل کنگوری‌های ذیل می‌باشند:

- ۱- افسران پولیس عدلی که در کدر عالی پولیس کشور قرار دارند.
- ۲- پولیس عدلی عادی که در مقام پائین‌تر از افسران پولیس عدلی قرار دارند.

(۲) وظایف و صلاحیت‌های پولیس عدلی طبق احکام استناد تقنینی خاص به مؤظفین خدمات عامه دیگر محول شده می‌تواند.

نقش پولیس عدلی ماده بیست و نهم:

- (۱) پولیس عدلی وظایف خویش را به هدایت و دستور خارنوال ایفا می‌نماید.
- (۲) پولیس عدلی به منظور تأمین عدالت مکلف است جرایم را کشف، شواهد و دلایل اثباتیه را جمع آوری و مظنونین را تعقیب نماید.

۸۸ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

گرفتاری توسط پولیس عدلي

مادة سی ام:

(۱) پولیس عدلي میتواند به صلاحیت خود در حالات ذیل شخص را گرفتار نماید:

- ۱- حین ارتکاب جرم جنایت یا جنحه‌ای که جزای آن حبس متوسط باشد.
- ۲- شخصی که به حیث مرتكب جرم جنایت قلمداد شده و امکان غایب شدن او متصور باشد.

(۲) در سائر حالات، گرفتاری توسط پولیس عدلي به اساس دستور مقامات عدلي و قضائي با صلاحیت صورت می‌گيرد.

استنطاق توسط پولیس عدلي

مادة سی و یكم:

(۱) پولیس عدلي بعد از گرفتاري شخص توسط خودش و ثبيت وی، دلail گرفتاري را به وی ابلاغ و توضيح نماید، پولیس عدلي مكلف است حداکثر در مدت (۲۴) ساعت در همان جرم به استنطاق و بازجوئي و مظنون اقدام نماید.

(۲) پولیس عدلي مكلف است بعد از انجام استنطاق راپور اجرآت خود را به خارنوال ابتدائيه مربوط ارسال و مظنون را غرض بازجوئي و استنطاق بعدی به وی تسليم نماید.

اجرآت عاجل مامور ضبط قضائي

مادة سی و دوم:

(۱) مامورين ضبط قضائي حین ارتکاب جرم و موجوديت دلail مؤجه برای انجام اجرآت عاجل جهت بدست آوردن دلail که آنرا ضروري بداند، تحقيقات ابتدائي ذيل را آغاز می‌نمایند:

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۸۹

- ۱- تلاشی شخص مظنون، منزل مسکونی و سائر محلات مربوط.
 - ۲- ضبط اشیاء و استناد.
 - ۳- تفتیش سائر اشخاص، محلات و عکس برداری از آنها.
 - ۴- تقاضای کمک از متخصصین و اهل خبره جهت انجام اجرآت مربوط که مستلزم مهارت‌های مسلکی باشد.
- (۲) مامورین ضبط قضائی مکلف اند بلافاصله راپور اجرآت مربوط را به چارنواح ابتدائیه ارائه نمایند.
- (۳) وکیل مدافع، مظنون یا متهم حق دارد طبق احکام ماده (۳۸) در تمام مراحل استنطاق و تحقیق قضیه حاضر باشند.

فصل ششم تحقیقات توسط چارنواح

تأثید تصامیم پولیس ماده سی و سوم:

- (۱) چارنواح ابتدائیه مکلف است بعد از دریافت اطلاع در مورد اجرآت پولیس عدی مندرج مواد (۳۰، ۳۱ و ۳۲) بلافاصله در مورد تأثید، رد و یا الغای آن تصمیم اتخاذ نماید.
- (۲) چارنواح ابتدائیه صلاحیت دارد، قبل از اتخاذ تصمیم در مورد تأثید، رد و یا الغای اجرآت پولیس عدی از ایشان توضیحات بیشتر مطالبه نماید.

۹۰ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

استنطاق از شخص گرفتار شده

ماده سی و چهارم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه مکلف است در مدت (۴۸) ساعت بعد از تسلیمی شخص به وی، استنطاق نماید.
- (۲) خارنوال ابتدائیه می‌تواند در صورتی که ادامه توقيف شخص مظنون را ضرور نداند، به رهایی آن امر بدهد.

گرفتاری و ضبط اشیاء توسط خارنوال ابتدائیه

ماده سی و پنجم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه می‌تواند در جریان تحقیق به گرفتاری شخصی که مرتكب جرم جنایت یا جنحه که مجازات آن حبس متوسط باشد، گردیده و به ضبط اشیای مرتبط به جرم امر صادر نماید.
- (۲) شخص دستگیر شده در مدت (۴۸) ساعت باید مورد استنطاق قرار گیرد.

شرایط اقامه دعوی در مورد گرفتاری

ماده سی و ششم:

هرگاه گرفتاری توسط پولیس عدی صورت گرفته و از طرف خارنوال تائید یا قرار توقيف توسط خارنوال صادر گردیده و این قرار به قوت خود باقی مانده باشد و خارنوال در ظرف (۱۵) روز از تاریخ گرفتاری صورت دعوی را به محکمه تقديم ننماید، متهمن رها می‌گردد، مگر این‌که به اثر درخواست به موقع خارنوال مدت توقيف برای (۱۵) روز دیگر تمدید شده باشد.

قانون اجراءات جزائی مؤقت برای محاکم ۹۱

جمع آوری دلایل و شواهد

ماده سی و هفتم:

(۱) خارنوال ابتدائیه مکلف است در جریان تحقیق تمام دلایل و شواهد

مؤجه را که به ضرر یا نفع مظنون باشد، جمع آوری نماید.

(۲) خارنوال ابتدائیه در جمع آوری دلایل، اسباب و آلات اثبات جرم آزاد

بوده تابع شکلیات و قیودات خاص نمی‌باشد.

(۳) وسائل و مدارک اثباتیه اساسی قرار ذیل است:

- شهود.

- مقابله شهود.

- شناسائی متهم طور بالمواجه در صف (لاین اپ).

- تفتیش محل.

- تلاشی.

- ضبط اشیاء.

- ارزیابی و معاینات تخصصی.

- استنطاق.

حضور وکیل مدافع

ماده سی و هشتم

(۱) وکیل مدافع حق دارد در تمام مراحل جریان استنطاق مظنون حاضر

باشد.

(۲) وکیل مدافع و مظنون حق دارد در جریان تلاشی، مقابله شناسائی

مجرمین درین صف، معاینه توسط اهل خبره و محاکمه حاضر باشند.

(۳) خارنوال و پولیس عدلي مکلف اند غرض حضور مظنون و وکیل

مدافع وی در تمام مراحل تحقیق در صورت تفتیش، مقابله شهود، طرز

۹۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

العمل شناسائی از روی صفحه و معاینات توسط اهل خبره، ایشان را مطلع نمایند.

این مکافیت صرف در صورتی می‌تواند ساقط شود که احساس ضرورت عاجل در جرم مشهود یا خوف از بین رفتن دلایل الزام متصور باشد.

نتیجه تحقیقات

ماده سی و نهم:

(۱) در صورتی که خارنوال در ختم تحقیقات تشخیص نماید که دلایل مؤجه و کافی الزام وجود ندارد، می‌تواند دوسيه را حفظ نماید.

(۲) مجني علیه یا خارنوال مافق می‌تواند اعتراض خویش را علیه این تصمیم در مدت ده روز به محکمه مربوط ارائه نماید.

(۳) محکمه می‌تواند بعد از غور دوسيه، تصمیم خارنوال را تائید یا رد نماید و یا بر عکس از او تقاضای سپردن ادعا نامه (صورت دعوی) را نماید.

(۴) در بعضی قضایای دیگر خارنوال باید ادعانامه را به محکمه تسلیم و خواستار رسیدگی مسئولیت جرمی شخص توسط محکمه شود.

(۵) اقامه دعوی (صورت دعوی) حاوی نکات ذیل می‌باشد:

- هويت و مشخصات كامل مظنون.

- تعريف كامل جرم.

(۶) خارنوال ابتدائيه باید دوسيه‌ای را که حاوی شواهد و قرایین تحقیق است،ضم صورت دعوی به محکمه ارائه نماید، اشیاء و اموال ضبط شده نیز به محکمه سپرده می‌شود.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۹۳

فصل هفتم

ابلاغ و نمایندگی در هنگام تحقیقات

ابلاغ برای مظنون

ماده چهل:

- (۱) مامور ضبط قضائی و خارنوال ابتدائیه در جریان تحقیق مکلف اند مظنون، وکیل دافع و مجنی علیه را از فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند آگاه نموده و آنها حق دارند که حاضر باشند.
- (۲) در صورت عدم موجودیت دلایل مؤجه جهت اتخاذ اقدامات فوری، ابلاغیه حداقل سه روز قبل از اجرای اقدام اراده می‌گردد.
- (۳) دلایل میعاد اضطراری که ایجاب میعاد کوتاه‌تر یا عدم ارایه ابلاغیه را نماید، به صورت واضح در اوراق تحقیق، تشریح و ثبت می‌گردد.

ابلاغیه برای مظنون غایب یا وکیل قانونی وی

ماده چهل و یکم:

- (۱) هرگاه تثیت محلات مندرج ماده (۱۷) امکان پذیر نباشد، ابلاغیه به وکیل دافع که از طرف پولیس یا خارنوال در هنگام تحقیق برای مظنون غائب تعیین گردیده است، سپرده می‌شود.
- (۲) وکیل دافع توسط پولیس یا خارنوال به طور کتبی تعیین می‌گردد در این صورت وکیل دافع وکالت شخص مظنون را به عهده می‌گیرد.
- (۳) تصمیم اتخاذ شده در مورد تعیین وکیل دافع برای مظنون غایب صرف الی ختم تحقیق مدار اعتبار می‌باشد.

..... ۹۴ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

فصل هشتم

محاکمه

آغاز محاکمه

ماده چهل و دوم:

- (۱) محاکمه بعد از حصول صورت دعوی بلافاصله ورق ابلاغیه را که حاوی تاریخ و روز محاکمه می‌باشد، صادر می‌کند.
- (۲) ورق ابلاغ شامل نام متهم، جرم نسبت داده شده همراه با شرایط حقیقی آن که در قانون ذکر شده، حداقل پنج روز قبل از تاریخ محاکمه به متهم، وکیل مدافع اش، مجنی علیه و خارنوال داده می‌شود.

دسترسی متهم به قرار تحقیق

ماده چهل و سوم:

- متهم و وکیل مدافع وی حق داردند که اسناد شامل دوسيه و اثباتی ضبط شده مدرج فقره (۶) ماده (۳۹) را ملاحظه و اطمینان حاصل نمایند.

متهم مصاب به اختلال عقلی

ماده چهل و چهارم:

- (۱) هرگاه در جریان محاکمه احساس شود که متهم مصاب به امراض روانی گردیده و قادر به دفاع از حقوق خویش نمی‌باشد، محاکمه صلاحیت دارد خود یا به اثر تقاض خارنوال ابتدائیه جریان محاکمه را معطل و متهم را غرض انجام معاینات طبی اعزام نماید.
- (۲) در صورتی که در نتیجه معاینات طبی مریضی متهم ثابت گردد، جریان اجرآت‌الی صحت یابی وی معطل قرار داده می‌شود.

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۹۵

(۳) هرگاه متهم بعداً محکوم به حبس گردد، میعاد تداوی و معالجه دماغی از مدت حبس وی کاسته می‌شود.

مکلفیت متهم مبنی بر حضور در محکمه مادة چهل و پنجم:

(۱) متهم آزاد و یا توقيف شده مکلف است زمانی که حضور آن در پیشگاه محکمه غرض روبرو شدن با شهود یا حضور فزیکی آن در محکمه ضروری پنداشته شود، به محکمه حاضر گردد.

(۲) در صورتی که متهم آزاد، در حالاتی که در فقره (۱) این ماده ذکر شده از حضور یافتن در محکمه خود داری نماید، توسط پولیس به محکمه احضار می‌گردد.

محاکمه غایبی متهم مفقود مادة چهل و ششم:

(۱) در صورتی که تسلیم نمودن ابلاغیه به متهم طبق حکم ماده (۱۷) نسبت عدم ثبت محل سکونت او امکان پذیر نباشد، محکمه به مفقودی وی حکم نموده، وکیل مدافع برایش تعیین، بعداً ابلاغیه برای وکیل مدافع متهم غایب داده می‌شود.

(۲) ابلاغیه مندرج فقره (۱) این ماده در تمام موارد و مقاصد مرعی الاجراء می‌باشد.

(۳) حکم محکمه در مورد مفقودیت متهم و تعیین وکیل مدافع الى ختم میعاد آن اعتبار داشته و در احکام آینده هر بار تجدید می‌گردد.

(۴) محکمه مکلف است احکام جدید را بعد از جستجوی متهم غایب در محلات مندرج ماده (۱۷) هر بار طور جداگانه صادر نماید.

۹۶ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

محاکمه متهم غائب جلب شده

مادة چهل و هفت

- (۱) هرگاه ورقه احضاریه مندرج ماده (۴۲) به متهم تسلیم داده شود مگر وی به محکمه حاضر نگردد، در این صورت محکمه برای وی وکیل مدافع تعیین می نماید.
- (۲) ورقه احضاریه مطابق حکم مندرج ماده (۱۷) مکرراً برای متهم ارسال می گردد.

جريان محاکمه

مادة چهل و هشتم:

در صورتی که محاکمه ایجاب تدویر جلسات متعدد را نماید، محکمه مکلف است روز و ساعت جلسات بعدی را تعیین و از موضوع به متهم، وکیل مدافع و سایر اشخاص زیدخل طور کتبی اطلاع دهد.

حضور شهود و اهل خبره

مادة چهل و نهم:

شهود و اهل خبره مکلف اند طبق مندرجات ورقه ابلاغیه تسلیم شده در جلسه قضائی حاضر گردند، در صورتی که آنها بدون عذر مؤجه امتناع ورزند توسط پولیس به اساس حکم محکمه احضار و به پرداخت جریمه نقدی مبلغ پنجصد (۵۰۰) افغانی محکوم می گردند.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۹۷

سوگند

ماده پنجماه:

- (۱) شهودی که سن (۱۴) سالگی را تکمیل نموده باشند، مکلف اند قبل از ادای شهادت به نام خداوند «ج» چنین سوگند یاد کنند که، جز حقیقت چیز دیگری را بیان نکرده و در شهادت خود صادق می‌باشند.
- (۲) در صورتی که شاهد کلمه اشهد با الله را با آگاهی این‌که، این کلمه معادل سوگند می‌باشد، ادأ نماید، در این صورت وی مکلف نیست که به نام خداوند «ج» سوگند یاد نماید.
- استماع شهادت اطفال زیر سن (۱۴) سالگی بدون یاد کردن سوگند صرف به منظور جمع آوری معلومات مجاز می‌باشد.

قبولی شهود و اهل خبره

ماده پنجماه و یکم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه مکلف است فهرست شهود و اهل خبره مورد نظر را تتوأم با صورت دعوی، دلایل شهادت شهود و نظریات اهل خبره به محکمه ارائه نماید.
- (۲) متهم و یا وکیل مدافع حق دارد لست شهود و اهل خبره را با توضیح دلایل شهادت و معایبات به محکمه ارائه نماید.
- (۳) محکمه صلاحیت دارد اسمای شهود و اهل خبره را که شهادت شان در امر قضایت مؤثر نباشد، از لست حذف نماید.
- (۴) محکمه صلاحیت دارد شهود و اهل خبرهای را که در فهرست‌های ارائه شده شامل نباشند، احضار نماید.

۹۸ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

نظم جلسه قضائی

مادة پنجاه و دوم:

- (۱) رئیس، نظم جلسه قضائی را به حاضرین توضیح و آن را حفظ می-نماید.
- (۲) جلسات قضائی علنی بوده، هر شخص می‌تواند در آن حضور یابد مگر این‌که رئیس بخشی از جلسه یا تمام آنرا نظر به دلایل اخلاقی، حفظ راز خانوادگی یا حفظ نظم عامه سری اعلام نماید.
- (۳) خارنوال ابتدائیه، متهم و وکیل مدافع اش حق دارند که همیشه در جلسه قضائی حاضر باشند.
- (۴) در صورتی‌که مدعی علیه نظم جلسه را اخلال نماید، محکمه صلاحیت دارد اخلال کننده را از یک قسمت جریان رسیدگی قضائی خارج نماید، مگر هین ابلاغ حکم نامبرده را مجدداً به جلسه قضائی احضار می‌نماید.

طرز رسیدگی قضائی

مادة پنجاه و سوم:

- (۱) خارنوال ابتدائیه مکلف است هین رسیدگی قضیه در جلسه قضائی اشتراک نماید.
- (۲) متهم و وکیل مدافع اش حق دارند که هین رسیدگی قضیه در جلسه قضائی حاضر باشند.
- (۳) رسیدگی به قضیه در جلسه قضائی با رعایت مراتب ذیل صورت می‌گیرد:
- ۱- در آغاز رسیدگی قضائی محکمه مربوط صورت دعوی را قرائت می‌نماید.

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۹۹

- ۲- در صورتی که متهم تحت توقيف باشد، مکمله مکلف است فوراً قضیه را رسیدگی نماید که آیا توقيف قانونی است یا خیر؟ و در صورتی که توقيف او را غیر قانونی و غیر ضروری تشخیص دهد، به رهایی متهم فیصله را صادر می‌نماید.
- ۳- خارنوال ابتدائیه قرار تحقیق قضیه را به شکل شفاهی با توضیح نتایج تحقیق ارائه می‌نماید.
- ۴- پولیس عدلی که امور تحقیق را بدوش داشته، گزارش شفاهی فعالیت های انجام شده را ارائه می‌نماید.
- ۵- شاهد اول مجني علیه بوده بعداً اظهارات شهود دیگر و اهل خبره استماع می‌گردد.
- ۶- در صورتی که متهم نخواهد از حق سکوت خویش استفاده کند، می-تواند توضیحات لازم را ارائه نماید.
- متهم و وکیل مدافع می‌توانند شهود و اهل خبره را مورد سوال قرار دهند.
- ۷- هرگاه شهود بنابر معاذیر صحی به پیشگاه مکمله حاضر شده نتوانند مکمله می‌توانند شهادت آنها را در محل اقامت شان استماع نمایند.
- ۸- خارنوال ابتدائیه و وکیل مدافع می‌توانند از متهم سوال نمایند.
(۴) مکمله در همه حالات می‌توانند در جلسات قضائی از شهود و متهم سوال نماید و عند الاقتضاء آنها را به مقابله نظریات امر نماید.
(۵) متهم می‌تواند که به سوالات مکمله به اساس حق سکوت جواب ندهد.

۱۰۰ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

معافیت و امتناع از شهادت

ماده پنجاه و چهارم:

- (۱) زوجین می‌توانند علیه یکدیگر از ادای شهادت امتناع ورزند و لو که روابط زن و شوهری شان قطع شده باشد.
- (۲) اصول، فروع و اقارب متهم تا درجه دوم در صورتی می‌توانند از ادای شهادت علیه متهم امتناع ورزند که:
- شاهد از اثر ارتکاب جرمی که طور قانونی به متهم نسبت داده شده است، متضرر نگردیده باشد.
 - در صورتی که اصول، فروع و اقارب متهم تا درجه دوم راپور وقوع جرم را داده باشند.

ارزش دلایل در اجرآت تحقیق

ماده پنجاه و پنجم:

اوراق شهادت شهود و معایینات تخصصی اهل خبره که در جریان تحقیق جمع آوری گردیده است، می‌تواند اساس تصمیم را تشکیل دهد. مشروط بر این که نتایج نشان دهد که متهم و کیل مدافع منتخب اش در هنگام جریان تحقیق حاضر بوده و در موقعی قرار داشتند که بتوانند سوال و یا اعتراض خویش را ارائه بدارند، در غیر آن استناد فوق صرف جنبه قریبیه را دارا می‌باشد.

جرائم متعدد و شرایط آن

ماده پنجاه و ششم:

هرگاه در نتیجه تحقیق یا حین محاکمه استنتاج شود که جرائم اضافی و یا حقایقی که منجر به حالات مشددة قضیه گردیده ولی در صورت دعوى از آن ذکری به عمل نیامده باشد. محاکمه صلاحیت دارد که بالا اثر

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۰۱

تقاضای خارنوال ابتدائیه اتهام مربوط را به متهم و وکیل مدافع وی (در صورت حضور) ابلاغ و وقت کافی غرض دفاع به آنها داده شود.

تعريف مختلف از وصف جرمی مادة پنجاه و هفتم:

هرگاه محاکمه تشخیص دهد که وصف جرمی متفاوت از جرمی که در ادعانامه ذکر شده وجود دارد، مکلف است با نظر داشت حقایق و شرایط و جریان محاکمه اتهام وقت کافی به متهم و وکیل مدافع اش غرض دفاع به خاطر تعریف متفاوت از جرم بدهد.

نتیجه محاکمه مادة پنجاه و هشتم:

خارجنوال ابتدائیه حق دارد در جریان محاکمه نظر خویش را اظهار نموده و از محاکمه تقاضا کند تا تصمیم رد اتهام و یا حکم بر جزای متهم را با تعیین نوع و اندازه جزائی که مناسب حال متهم باشد صادر نماید.

متهم یا وکیل قانونی در صورت حضور دلایل دفع اتهام را به رئیس جلسه قضائی ارائه می نماید.

فصله محاکمه مادة پنجاه و نهم:

(۱) در پایان جریان محاکمه قاضی ختم رسیدگی قضیه را اعلام نموده، سالون محاکمه را جهت تحریر حکم ترک می نماید.

(۲) قاضی بعد از تحریر حکم دوباره به سالون محاکمه داخل و حکم را ابلاغ می نماید، قرائت حکم حیثیت ابلاغ آنرا دارد.

۱۰۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

در صورتی که دلایل حکم توسط قاضی قرائت نشود، دلایل مذکور در مدت (۱۵) روز از تاریخ صدور حکم از طرف محترم تنظیم و ترتیب و فیصله صادر می‌گردد.

(۳) خارنوال ابتدائیه، متهم و وکیل مدافع او از جریان مندرج فقره (۲) این

ماده توسط محکمه مطلع گردانیده می‌شوند.

(۴) در محاکمه غیابی متهم حق دارد که مطابق حکم ماده (۴۷) ابلاغیه تصمیم قرائت شده را همراه با دلایل حکم که به دفتر تحریرات محکمه سپرده می‌شود، دریافت نماید.

(۵) ابلاغیه مندرج فقره (۴) این ماده به وکیل مدافع طبق حکم ماده (۶) تسليم داده می‌شود.

امر گرفتاری در فیصله

ماده شخصت:

در صورتی که محکمه متهم را به حبس بیش از سه سال محکوم نماید،

در متن حکم می‌تواند امر گرفتاری وی را نیز صادر نماید.

مندرجات فیصله

ماده شخصت و یکم:

فیصله شامل مطالبات ذیل می‌باشد:

۱- هویت متهم.

۲- تعریف حقایق و جزئیات شامل اتهام نامه.

۳- بیان خلص دلایل فیصله با اشاره به واقعیت‌های مشمول و احکام قانون مورد استناد.

۴- نص حکم.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۰۳

پرداخت مصارف اجرآت

ماده شصت و دوچ:

- (۱) حین تعیین مجازات، محاکمه می‌تواند محاکوم علیه را به تادیه مصارفی که در جریان اجرآت مصروف شده، امر نماید.
- (۲) هرگاه اندازه مصارف مندرج فقره (۱) این ماده حین صدور حکم ثبت شده تتواءد، محاکمه حکم مبنی بر تادیه مصارف را صادر و به تحریرات محاکمه هدایت می‌دهد که اندازه دقیق آن را محاسبه نماید.

فصل نهم

اجرآت مرافعه خواهی

تقاضای مرافعه خواهی علیه فیصله محاکمه ابتدائیه

ماده شصت و سوم:

- (۱) محاکوم علیه یا خارنوال ابتدائیه می‌تواند علیه فیصله محاکمه ابتدائیه، مرافعه خواهی نماید.
- (۲) مرجع با صلاحیت مرافعه خواهی ریاست محاکمه مرافعه می‌باشد.
- (۳) در خواست مرافعه خواهی به دفتر تحریرات محاکمه صادر کننده حکم یا به دفتر تحریرات محاکمه مرافعه مربوط در مدت (۲۰) روز تسلیم داده می‌شود. این مدت با در نظر داشت حالات ذیل محاسبه می‌گردد:
- ۱- در صورتی که محاکمه متن فیصله و دلایل آن را در ختم جلسه محاکمه و در حضور محاکوم علیه و یا وکیل مدافع وی قرائت نموده باشد.

۱۰۴ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

- ۲ در صورتی که محاکمه دلائل اصدار حکم را با حکم یکجا قرائت ننموده و به محاکم علیه یا وکیل مدافع وی مجدداً ابلاغ نماید. در این حالت آغاز میعاد از تاریخ ابلاغیه دوم محاسبه میگردد.
- ۳ در صورتی که فیصله در غیاب متهم صورت گرفته و ابلاغیه فیصله را دریافت نماید.
- ۴ در صورتی که در عین فیصله بیشتر از یک شخص محاکمه گردیده باشد، آغاز میعاد از تاریخ آخرین ابلاغیه محاسبه میگردد.

توقف اجرآت و مرافعه خواهی در مورد متهم غایب مادة شصت و چهارم:

- (۱) فیصله محاکمه مبنی بر غایب بودن متهم تا زمانی که متهم شخصاً یا وکیل مدافع وی درخواست مرافعه خواهی را ارائه می نماید، جریان رسیدگی به قضیه متوقف میشود. در این حالت آغاز میعاد مرافعه خواهی برای متهم از زمان حاضر شدن وی شروع شده و ورق ابلاغیه طبق حکم ماده (۱۷) به وی ارسال میگردد.
- (۲) میعاد مرافعه خواهی برای خارنوال زمانی شروع میشود که محاکمه از تسلیم دهی ابلاغیه برای متهم به وی اطمینان دهد.
- (۳) در صورتی که متهم و خارنوال طی میعاد متذکره در خواست مرافعه خواهی را ارائه ننمایند فیصله محاکمه نهائی تلقی میگردد.

طرز مرافعه خواهی مادة شصت و پنجم:

- (۱) درخواست مرافعه خواهی توسط متهم یا وکیل مدافع وی که در جریان محاکمه از وی وکالت نموده است و یا توسط خارنوال ابتدائیه امضا و ارائه میگردد.

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۰۵

- (۲) دفتر تحریرات محاکمه دریافت کننده درخواست مرافعه خواهی، ساعت و تاریخ تسليمی آنرا ثبت می‌نماید.
- (۳) در صورتی که متهم مرافعه طلب نسبت بی‌سواند و یا به علت دیگری قادر به امضاء نباشد، می‌تواند شخصت بگذارد، دفتر تحریرات محاکمه موضوع را در کتاب راجستر ثبت می‌نماید.
- (۴) در صورتی که شخص بی‌سواند بخواهد مرافعه طلبی نماید و قادر به ارائه متن کتبی درخواست نباشد، دفتر تحریرات محاکمه بیانات وی را در کتاب راجستر محاکمه ثبت می‌نماید.

محتوای درخواست مرافعه خواهی

مادهٔ شصت و ششم:

- (۱) درخواست مرافعه خواهی شامل توضیح فیصلهٔ محاکمه و ارایهٔ دلایلی که به اساس آن فیصلهٔ مورد اعتراض قرار گرفته است، می‌باشد.
- (۲) فیصلهٔ محاکمه بنا بر دلایل ذیل مورد اعتراض قرار گرفته می‌تواند:
- خطاب در تطبیق قانون و وصف جرمی.
 - ارزیابی و نتیجهٔ گیری غیر واقعی از حالات و حقایق قضیه.
 - خطاب در تعیین جزا و اندازهٔ آن.

اجراآت مقدماتی مرافعه طلبی

مادهٔ شصت و هفتم:

- (۱) در صورتی که درخواست مرافعه خواهی به دفتر تحریرات محاکمه‌ای که فیصلهٔ مورد اعتراض را صادر نموده سپرده شد، دفتر تحریرات مکلف است آنرا بلاfaciale به محکمهٔ مرافعه ارسال و نقل (کاپی) درخواست را در کتاب راجستر ثبت نماید. در عین زمان دفتر تحریرات

۱۰۶ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

محکمه درخواست و دوسييَه مربوط را با تمام استنادی که در مرحله اجرآت قبلی تکمیل گردیده، توأم با اشیای ضبط شده بالفاصله به محکمة مراجفعه ارسال نماید.

(۲) در صورتی که درخواست مراجفعه طلبی به دفتر تحریرات محکمة مراجفعه سپرده شود، رئيس محکمة مراجفعه دوسييَه و استنادی را که در مرحله اجرآت قبلی تکمیل گردیده، توأم با اشیای ضبط شده از محکمه‌ای که فیصله مورد اعتراض را صادر نموده، مطالبه می‌نماید.

(۳) رئيس محکمة مراجفعه مکلف است بعد از دریافت درخواست و اشیائی که در فقره (۲) ذکر شده، تاریخ و ساعت جلسه قضائی را تعیین نماید، تصمیم محکمه توسط پولیس به مراجفعه طلب و خارنوال مراجفعه ابلاغ می‌گردد و ابلاغیه مشابه به خارنوال ابتدائیه و محکوم علیه سپرده می‌شود.

(۴) ورقه ابلاغیه حداقل پنج روز قبل از تاریخ انعقاد جلسه قضائی به محکوم علیه و خارنوال ابتدائیه سپرده می‌شود.

(۵) خارنوال مراجفعه، محکوم علیه و وکیل مدافع حق دارند، استناد را مطالعه و اشیای ضبط شده را مشاهده نمایند.

صلاحیت محکمة مراجفعه ماده شصت و هشتمن:

(۱) رسیدگی توسط محکمة مراجفعه صرف منحصر به مواردی می- باشد که اعتراض مراجفعه خواهی در آن صورت گرفته باشد.

(۲) در صورتی که درخواست مراجفعه خواهی توسط خارنوال به محکمة مراجفعه ارائه گردیده باشد، محکمه می‌تواند یکی از تصامیم ذیل را اتخاذ نماید:

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۰۷

۱- متهمی را که از طرف محکمة ابتدائیه برائت حاصل نموده است، محکوم نماید.

۲- افزایش جزا در صورتی که خطا در تأویل و تطبیق قانون شده باشد.

(۳) در صورتی که درخواست مرافعه خواهی تنها توسط متهم به محکمه مرافعه ارائه گردیده باشد، محکمه مرافعه به هیچ وجه نمی‌تواند اندازه جزا را که توسط محکمه ابتدائیه تعیین شده، ازدیاد بخشد.

رسیدگی به درخواست مرافعه طلبی

ماده شصت و نهم:

(۱) در صورتی که محکمه مرافعه اجرآت تکمیل شده قبلی را به منظور اتخاذ فیصله مراجعي کافی نداند، می‌تواند شهادت شهود و نظریات اهل خبره را که قبلًا در محکمه ابتدائیه بیان گردیده، استدع نموده و دلایل جدید را به مقصد صدور حکم جستجو و فراهم نماید.

(۲) در صورتی که فراهم آوری دلایل جدید امکان پذیر نباشد، محکمه مرافعه به استناد استناد موجود و دلایلی که در جلسه ابراز می‌گردد، حکم را صادر می‌نماید.

فیصله محکمه مرافعه

ماده هفتادم:

(۱) در صورتی که در خواست مرافعه خواهی در ميعاد معينه ارائه نگردد، محکمه مرافعه آنرا رد می‌نماید.

(۲) محکمه مرافعه تمام و یا قسمتی از فیصله محکمه ابتدائیه را تائید یا اصلاح می‌نماید.

(۳) محکمه مرافعه در فیصله خود می‌تواند به حبس یا رهائی محکوم تحت توقيف حکم نماید.

۱۰۸ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

(۴) محكمة مرافعه احکام مندرج ماده (۵۹) را حين صدور حکم رعایت می نماید.

فصل دهم

اعتراض بر حکم به پیشگاه

ستره مکمله

اعتراض علیه فیصله ممحكمة مرافعه

ماده هفتاد و یکم:

محکوم علیه، متضرر یا خارنوال مرافعه می توانند علیه فیصله ممحكمة مرافعه در حالات ذیل به پیشگاه ستره مکمله فرجام خواهی نمایند:

- ۱- در صورتی که حکم ممحكمة مرافعه بر خطأ در تطبیق یا تأویل قانون بناء یافته باشد.
- ۲- در صورتی که حکم ممحكمة مرافعه به اساس مندرجات ماده (۷) بناء یافته باشد.

میعاد اعتراض

ماده هفتاد و دوم:

درخواست اعتراض به دفتر تحریرات ممحكمة مرافعه صادر کننده حکم یا به دفتر تحریرات دیوان مربوط ستره مکمله طبق شرائط مندرج فقره (۳) ماده (۶۳) در مدت (۳۰) روز سپرده می شود.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۰۹

طرز اعتراض

ماده هفتاد و سوم:

اعتراض بر حکم محکمة مرافعه با رعایت حکم ماده (۶۵) قابل رسیدگی می باشد.

اجرآت مقدماتی فرجام خواهی

ماده هفتاد و چهارم:

(۱) در صورتی که در خواست فرجام خواهی به دفتر تحریرات محکمه ای که فیصله مورد اعتراض را صادر نموده، سپرده شود، دفتر تحریرات مکلف است درخواست و دوسيه مربوط را با تمام اسنادی که در مرحله اجرآت قبلی تکمیل گردیده، توأم با اشیای ضبط شده بلافاصله به ستره محکمه ارسال و کاپی درخواست را در کتاب راجستر ثبت نماید. در عین حال در خواست فرجام خواهی به دفتر تحریرات دیوان مربوط ستره محکمه سپرده می شود.

رئیس دیوان مربوط دوسيه و اسنادی را که در مرحله اجرآت قبلی تکمیل گردیده با اشیای ضبط شده از محکمه که فیصله مورد اعتراض را صادر نموده، مطالبه می نماید.

(۲) در صورتی که دیوان مربوط ستره محکمه اعتراض را دریافت نماید می تواند از دفتر تحریرات محکمة مرافعه تقاضا نماید تا دوسيه و اسنادی را که در مرحله اجرآت قبلی تکمیل گردیده با اشیای ضبط شده از محکمه که فیصله مورد اعتراض را صادر نموده مطالبه نماید.

(۳) دیوان مربوط ستره محکمه مکلف است بعد از دریافت درخواست، دوسيه و سائر اسنادی که در فقره دوم ذکر شده تاریخ و ساعت جلسه قضائی را از طریق دفتر تحریرات خویش تعیین نماید، تصمیم محکمه

۱۱۰ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

توسط پولیس به متهم فرجم خواه و خارنوال ابلاغ میگردد. ابلاغیه مشابه باید به خارنوال، مستائف و محکوم عليه در حالی که استیناف خواهی توسط خارنوال صورت گرفته باشد سپرده شود.

(۴) دفتر تحریرات دیوان مربوط ستره محکمه مکلف است حداقل پنج روز قبل از تاریخ انعقاد جلسه قضائی ورق ابلاغیه را به محکوم عليه و خارنوال مرافعه نیز اخبار نماید.

(۵) محکوم عليه، و کیل مدافع و خارنوال حق دارند استناد را مطالعه و اشیای ضبط شده را مشاهده نمایند.

رسیدگی به درخواست فرجم خواهی

مادة هفتاد و پنجم:

(۱) قاضی دیوان مربوط ستره محکمه در شروع جلسه جریان قضیه را به طور شفاهی بیان نموده و موارد اعتراض به فیصله محکمة مرافعه و دلایل شکایت را توضیح مینماید.

فرجم خواه بعداً اعتراض خویش را به طور شفاهی ارائه نموده، انتقادات و اشتباهاتی که به نظر او در فیصله وجود دارد و تخلفاتی که از قانون صورت گرفته است بیان مینماید.

متعاقباً جانب مقابل دلایل خویش را به رد اعتراض یا پشتیبانی از فیصله محکمة مرافعه ارائه مینماید.

(۲) در جریان مباحثه رئیس و اعضای دیوان مربوط ستره محکمه به منظور وضاحت بیشتر موضوع سوالات خویش را مطرح نموده میتوانند.

قانون احرا آت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۱۱

رئیس دیوان، جلسه قضائی را در پایان جلسه ترک نموده، در مورد قضیه تصمیم اتخاذ می نماید. بعداً رئیس دیوان به جلسه قضائی مراجعت نموده و حکم را قرائت می نماید.

(۳) رئیس دیوان می تواند دلایل صدور فیصله را قرائت یا به دفتر تحریرات دیوان مربوط بسپارد.

رد اعتراض

ماده هفتاد و ششم:

ستره محکمه در حالات ذیل اعتراض را رد و فیصله محکمه مرافعه را تائید می نماید:

۱- در صورتی که اعتراض در مدت معینه ارائه نشده باشد.

۲- در صورتی که اعتراض به قضایای مندرج ماده (۷۱) ارتباط نداشته باشد.

۳- در صورتی که اعتراض مؤجه ثابت نشود.

تعديل فیصله مورد اعتراض

ماده هفتاد و هفتم:

(۱) در صورتی که حکم محکمه مرافعه به استناد خطأ در تطبیق یا تأویل قانون بناءً یافته باشد، این امر منجر به بطلان فیصله نمی گردد، مشروط بر این که تأثیر قاطع در حکم محکمه مرافعه نداشته باشد. در این حالت دیوان مربوط ستره محکمه فیصله را اصلاح نموده، در زمینه به محکمه صادر کننده فیصله اطلاع می دهد.

(۲) در صورتی که در فیصله مورد اعتراض اندازه و نوع جزا طور غلط درج گردیده باشد، این امر نیز موجب بطلان فیصله نگردیده تصحیح توسط ستره محکمه صورت می گیرد.

۱۱۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

(۳) دیوان ستره محاکمه به شکل مستقیم فیصله مورد اعتراض را ولو که در اعتراضیه معتبر شامل نباشد، می‌تواند تصحیح نماید، مشروط بر این‌که احکام قانون بیشتر به نفع متهم باشد.

ابطال بدون ارجاع

مادة هفتاد و هشتم:

(۱) دیوان ستره محاکمه فیصله مورد اعتراض را در حالات ذیل باطل اعلام می‌دارد:

- ۱- در صورتی که اتهام مطابق احکام قانون جرم پنداشته نشده باشد.
- ۲- در صورتی که جرم تحت مرور زمان آمده باشد.
- ۳- در صورتی که قضیه طور غیر قانونی تعقیب گردیده باشد.
- ۴- در صورتی که فیصله مورد نظر خارج حوزه صلاحیت قانونی محکمة مراجعه باشد.
- ۵- در صورتی که حکم در مورد شخص دیگری صادر شده باشد.
- ۶- در صورتی که ثابت شود که در عین قضیه در مورد آن شخص قبلاً فیصله صورت گرفته باشد.
- ۷- در صورتی که دیوان ستره محکمه ارجاع قضیه و یا تعديل آن را به اساس استناد موجود غیر ضروری تلقی نماید.

ارجاع به محکمة مراجعة مماثل

مادة هفتاد و نهم:

(۱) در صورتی که شرایط مندرج موارد (۷۶، ۷۷ و ۷۸) در قضایای واردہ موجود نباشد، دیوان مربوط ستره محکمه فیصله را نقض نموده، دوسيي را غرض رسيدگي به محکمة مراجعة مماثل و یا همان محکمة

قانون احراآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۱۳

مراقبه اولی ارجاع می نماید، مشروط بر این که قضات فیصله کننده اولی در حل و فصل دوسيه اشتراك ننمایند.

(۲) دیوان مربوط ستره محکمه حين ارجاع دوسيه به محکمة مماثل یا محکمه مرافعه اولی هدایت لا زم را صادر می نماید که در رسیدگی مجدد قابل رعایت می باشد.

(۳) فیصله محکمه مرافعه مطابق احکام ماده (۷۱) می تواند مورد اعتراض قرار گیرد.

صلاحیت ستره محکمه در صدور فیصله
ماده هشتادم:

ستره محکمه صلاحیت دارد فیصله مورد اعتراض را کلاً و یا قسماً نقض نماید.

فصل یازدهم

تجدد نظر بر فیصله نهائی محاکم

تجدد نظر بر فیصله
ماده هشتاد و یکم:

در احوال ذیل مطالبه تجدید نظر بر فیصله های نهائی در قضایای جنحه و جنایت جهت منفعت محکوم علیه صورت گرفته می تواند:

۱- اگر حقایقی که به اساس آن حکم استوار باشد با حقایقی که در فیصله نهائی دیگر وجود دارد، مطابقت نداشته باشد.

۲- در حالتی که حکم جزائی بر یک حکم صادره از یک محکمه مدنی بناء یافته باشد و حکم محکمه مدنی مذکور ملغی شود.

۱۱۴ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

- ۲- در حالتی که بعد از حکم وقایعی حادث یا ظاهر شود یا اوراقی تقدیم گردد که در وقت محاکمه معلوم نبوده و ممکن است این واقعه یا اوراق، برایت محکوم علیه را ثابت سازد.
- ۴- در حالتی که شهادت زور (دروغ)، تزویر مستند و یا بعضی اعمال غیر قانونی شهود یا اهل خبره ظاهر گردد، محاکمه فیصلهٔ نهائی را در مورد شان صادر می‌کند.
- ۵- در حالتی که متهم در جرم قتل محکوم علیه قرار گیرد، عناصر جدید دلالت کننده رخ بدهد که عدم وقوع قتل شخص را ثابت نماید.
- ۶- اگر حکم در ختم جریان بدون آگاهی رسمی متهم صادر یا این‌که در جریان محاکمه حق حاضر شدن به وی داده نشده که در نتیجهٔ آن از حق انتخاب وکیل مدافع محروم گردیده و یا این‌که علت عدم حضور محکوم علیه به صورت روشن و واقعی معلوم نبوده و یا این‌که محاکمه به این امر متوجه نگردیده باشد.

حق تجدید نظر

مادة هشتاد و دوم:

خارنوال و محکوم علیه یا وکیل مدافع، اقارب نزدیک یا وارثین وی حق دارند بر فیصلهٔ نهائی محاکم تقاضای تجدید نظر نمایند. به هر صورت اخذ موافقةٍ محکوم علیه بر تقاضای تجدید نظر ضروری پنداشته می‌شود. مگر این‌که نزد محاکمه ثابت شود که محکوم علیه فاقد اهلیت قانونی می‌باشد، در این صورت وکیل مدافع، اقارب نزدیک و یا وارثین می‌توانند بدون موافقهٔ محکوم علیه تقاضای تجدید نظر نمایند.

قانون احرا آت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۱۵

اجرا آت تجدیدنظر

ماده هشتاد و سوم:

- (۱) درخواست تجدید نظر توأم با استنادی که مطالبه تجدید نظر به آن استناد گردیده، به مقام ستره محکمه تقدیم می‌گردد.
- (۲) به استثنای حکم اعدام، درخواست تجدید نظر مانع تطبیق فیصله مورد اعتراض نمی‌گردد.
- (۳) در خواست تجدید نظر توسط هیئت مرکب از یک قاضی ستره محکمه و دو قاضی محکمه مرافعه که از طرف رئیس ستره محکمه تعیین می‌گردد، ارزیابی و مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. لوی خارنوال نظر خویش را در مورد درخواست تجدید نظر اظهار می‌دارد.
- (۴) در صورتی که هیئت، درخواست تجدید نظر را مؤجّه تلقی نماید درخواست را همراه با دوسيه مربوط به ستره محکمه تقدیم می‌نماید، در غیر آن هیئت درخواست مذکور را رد می‌نماید. این تصمیم قابل اعتراض نمی‌باشد.
- (۵) در صورتی که درخواست تجدید نظر و دوسيه مربوط آن به ستره محکمه موافصلت نماید، ستره محکمه تاریخ رسیدگی قضیه را تعیین و حداقل پنج روز قبل از شروع جلسه، آن را به معترض و لوی خارنوال ابلاغ می‌نماید.
- خارجنوال و محکوم عليه و یا وکیل مدافع حق دارند نظریات شان را در جلسه رسیدگی قضیه در مورد تجدید نظر ابراز نمایند.
- (۶) در صورتی که محکمه، مطالبه تجدید نظر معتبر را تائید و شکایت ثابت گردد، حکم را باطل و برأئ وی را اعلام میدارد.
- (۷) در صورتی که نزد ستره محکمه در خواست تجدید نظر بی‌مورد ثابت گردد، آن را رد می‌نماید.

۱۱۶ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

(۸) در صورتی که نزد ستره محاکمه ثابت گردد که درخواست تجدید نظر به ارزیابی بیشتر ضرورت دارد، دوسيه را تأم با هدایت لازم به محاکمه مماثل و یا محاکمه‌ای که فیصله آن مورد اعتراض قرار گرفته است ارجاع می‌نماید، مشروط بر این‌که قضات آن غیر از قضات اولی باشند که حکم را صادر نموده‌اند.

(۹) رسیدگی به قضیه مورد تجدید نظر مطابق قواعد مرعی الاجرا برای استماع دعاوى صورت گرفته و فیصله اتخاذ شده جانشین فیصله قبلی می‌گردد. اعتراضی که بر فیصله اولی مجاز بوده بر فیصله آخر نیز مجاز می‌باشد.

(۱۰) در صورتی که محاکوم علیه به اساس تجدید نظر برائت حاصل نماید، محاکمه متشکل از غیر قضات اولی، حکم اعاده مصارف اجرآت و سایر مصارفی را که محاکوم علیه به پرداخت آن در نتیجه حکم قبلی مکلف گردیده است، صادر می‌نماید.

در صورت وفات محاکوم علیه مصارف به ورثه وی پرداخته می‌شود.

(۱۱) در صورتی که در خواست تجدید نظر رد گردد، محاکوم علیه نمی‌تواند مجدداً به اساس عین دلایل قبلی تقاضای تجدید نظر نماید.

فصل دوازدهم

تطبیق فیصله‌های نهائی محاکم

تطبیق فیصله‌ها

ماده هشتاد و چهارم:

تطبیق فیصله‌های نهائی محاکم مطابق حکم فقره (۴) ماده (۸) از وظایف خارنوال می‌باشد.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۱۷

تطبیق مجازات حبس

ماده هشتاد و پنجم:

- (۱) خارنوال صلاحیت دارد، امر گرفتاری و حبس محکوم علیه را که قبلاً توقيف نشده باشد، به پولیس محل صادر نماید.
- (۲) هرگاه سکونت محکوم علیه خارج از حوزه صلاحیت پولیس محل باشد، آمر پولیس دستور صادره را به آمر پولیس ذیصلاح محل مربوط ارسال می‌نماید. همان خارنوال می‌تواند دستور را مستقیماً به آمر متذکره بفرستد.
- (۳) هرگاه محکوم علیه قبلاً در توقيف باشد، خارنوال مکلف است وزارت عدليه را در مورد تقاضای تطبیق حکم با خبر سازد. اين اطلاعيه مشتمل بر هویت و سایر خصوصیات شخص، تذکر فیصله قضائی و جزای تعیین شده می‌باشد.

تطبیق مجازات بدیل حبس

ماده هشتاد و ششم:

- (۱) خارنوال صلاحیت دارد امر تطبیق مجازات بدیل حبس را با نظر داشت احکام فقره (۲) ماده (۸۵) به آمر پولیس محل صادر نماید.
- (۲) پولیس مکلف است وقتاً فوقتاً از عملکرد محکوم علیه نظارت نموده، گزارش آن را به خارنوال مربوط ارائه نماید.
- (۳) در صورتی که محکوم علیه مخالف دستایر محکمه عمل نموده باشد، خارنوال موضوع را به محکمة مربوط اطلاع می‌دهد. محکمه می‌تواند تجویز اتخاذ شده را لغو و استمرار حبس حکم شده را جاگزین آن نماید.

۱۱۸ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

تطبيق جرائم نقدی

مادة هشتاد و هفتم:

- (۱) خارنوال می‌تواند دستور تطبیق جرمیه را به وزارت عدیله بسپارد.
(۲) وزارت عدیله مستقیماً یا به اساس تقاضای همکاری ازنهادهای مالی می‌تواند مبالغ ذکر شده که تسليم وزارت مالیه می‌گردد جمع آوری نماید.

تطبيق فیصله مبنی بر مصادره اشیاء

مادة هشتاد و هشتم:

- (۱) خارنوال امر مصادره اشیاء و دارائی محکوم علیه را به آمر پولیس محل که اشیاء و دارائی در آن موقعیت دارد، صادر می‌نماید. این امر مشتمل بر یادداشت‌های ضروری برای ثبیت علایم و مشخصات اشیاء و دارائی مذکوره می‌باشد.
(۲) حکم مصادره اشیاء و دارائی توسط پولیس تطبیق می‌گردد.

احکام خاص برای تنفیذ

مادة هشتاد و نهم:

- (۱) مدت گرفتاری قبل از فیصله نهائی از مدت حبس یا بدیل مجازات کاسته می‌شود.
(۲) در صورتی که حکم حبس بالای زنی که شش ماه حامله بوده، صادر گردیده باشد، خارنوال باید تطبیق حکم را الی مدت چهارماه بعد از وضع حمل به تغییر اندازد.
(۳) در صورتی که محکوم علیه به امراض روانی مصاب گردد، خارنوال باید امر تطبیق حکم را الی اعاده صحت‌اش متوقف و هدایت دهد تا ویرا

قانون اجراءات جزائی مؤقت برای محاکم ۱۱۹

به شفاخانه جهت معالجه و تداوى انتقال نماید، مدت معالجه و تداوى از مدت حبس محکوم بها کاسته می‌شود.

(۴) در صورتی که محکوم عليه به امراض صعب العلاج مصاب بوده و سپری نمودن مجازات حبس در محبس برای صحت وی زیانمند تمام شود، به اساس پیشنهاد کمیسیون طبی مؤظف، خارنوال باید تطبیق حکم را متوقف نماید. در صورتی که صحت شخص یاد شده اعاده گردد، حکم به حبس بلاخلاصه تطبیق می‌گردد. مدت معالجه از مدت حبس محکوم بها کاسته نمی‌شود.

(۵) در صورتی که زن و شوهر همزمان به ارتکاب جرایم واحد یا جدگانه به حبس کمتر از یکسال محکوم گردیده باشند، خارنوال باید حکم حبس یکی از آن‌ها را به تعویق اندازد، مشروط بر این‌که رها شونده مجرم متکرر نبوده و مسئولیت سرپرستی طفلی را که عمر آن کمتر از پانزده سال بوده بدوش داشته باشد، حکم حبس زمانی تطبیق می‌گردد که طفل به سن پانزده سالگی برسد.

فصل سیزدهم

رهائی مشروط

تعريف

مادة نويم:

رهایی مشروط عبارت از تصمیم رهایی محکوم عليه قبل از ختم مدت حبس‌اش که تحت شرایط خاص قرار دارد، می‌باشد. این مدت معادل مدت حبس وی می‌باشد.

۱۲۰ قانون اجراءات جزائي مؤقت برای محاکم

شرائط رهائی مشروط

مادة نود و یکم:

(۱) رهایی مشروط به شخصی اعطاء می‌شود که در نتیجهٔ یک یا بیشتر از یک جرم محبوس و مدتی از حبس را سپری نموده و سلوک

و روش او حین اقامت در محبس دلالت بر اصلاح اجتماعی او نماید. این سهولت به شخصی اعطای می‌شود که سه چهارم مدت حبس

محکوم بها را تکمیل و یا حداقل مدت (۹) ماه را در محبس سپری نموده باشد. در مورد جزای حبس دوام این سهولت می‌تواند به کسی

اعطا شود که (۱۵) سال حبس را سپری نموده باشد.

(۲) تصمیم در مورد رهایی مشروط محکوم علیه به اساس پیشنهاد آمر محبس توسط محکمه با صلاحیتی که محکوم علیه در حوزهٔ قضائی آن محبوس است، اتخاذ می‌گردد.

محکمه در حکم خویش سلوک و روشنی را که محکوم علیه در آینده آن را رعایت کند، ذکر می‌نماید.

(۳) پولیس مکلف است روش و سلوک محکوم علیه تحت رهایی مشروط را مراقبت نموده، وقتاً فوتاً به خارنوال مربوط گزارش دهد.

الای حکم رهایی مشروط

مادة نود و دوم:

(۱) در صورتی که شخص تحت رهایی مشروط قبل از انقضای ميعاد محکوم بها مرتكب جرم دیگری شود و یا شرائط مندرج حکم رهایی مشروط را نقض نماید، در این حالت حکم رهایی مشروط لغو می‌گردد.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۲۱

- (۲) در صورت لغو حکم رهایی مشروط، نصف مدت سپری شده تحت رهایی مشروط از مدت حبس محکوم بها کاسته می‌شود.
- (۳) محاکمه‌ای که حکم رهایی مشروط را به اساس تقاضای خارنوال صادر می‌نماید تصمیم مبنی بر لغو آن را نیز اتخاذ می‌نماید.

اجرآت

ماده نود و سوم:

- (۱) محاکمه در مورد اصدار حکم رهایی مشروط محکوم علیه و یا لغو آن بعد از استماع اظهارات محکوم علیه و خارنوال تصمیم اتخاذ می‌نماید.
- (۲) قبل از این‌که محاکمه در مورد رهایی مشروط تصمیم اتخاذ نماید، دلایل آمر محبسی را که محکوم علیه قبلاً در آن میعاد حبس خود را سپری نموده است، استماع می‌نماید.

فصل چهاردهم

اشکال در تنفيذ

صلاحیت و اجرآت

ماده نود و چهارم:

- (۱) محاکمه مندرج فقره (۴) ماده (۸) صلاحیت دارد به اساس تقاضای محکوم علیه یا خارنوال اشکال در تنفيذ حکم را بررسی نماید.
- (۲) در صورتی که محاکمه اشکال را مؤجه نداند، از بررسی آن خودداری می‌نماید، در غیر آن شکایت محکوم علیه یا خارنوال را استماع نموده، تصمیم قانونی اتخاذ و هدایت لازم را غرض بھبود وضع به آمر محبس صادر می‌نماید.

۱۲۲ قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم

(۳) فیصله به محکوم علیه، خارنوال و آمر محبس ابلاغ می‌شود.
(۴) در صورتی فیصله مورد مرافعه خواهی قرار گفته می‌تواند که تخطی شدیدی از حقوق بشر صورت گرفته باشد،

تنازع ملکیت‌ها

مادة نود و پنجم:

در صورتی که محکمه جزائی نتواند موضوع تنازع ملکیت اشیاء یا دارائی مصادره شده را به اساس اسناد و دلایل موجود حل نماید، موضوع توسط محکمة مدنی یا جرگه‌های صلحیه حل و فصل می‌گردد.

فصل پانزدهم

احکام متفرقه

وکیل مدافعان مؤقت

مادة نود و ششم:

از آن جائی که در حال حاضر در کشور وکلای مدافع به تعداد کافی وجود ندارند و همان طوری که در ماده (۱۸) ذکر شده است، متهم یا مظنون می‌توانند به اشخاص تحصیل یافته که به قضایای حقوقی عالم باشند، مراجعه نمایند.

به این منظور رئیس هر محکمه لست اشخاص واجد شرایط را که در مرکز از طرف وزارت عدله و در ولایات از طرف ادارات قضایای دولت به محاکم مرافعه معرفی می‌شوند، ترتیب می‌نماید.

قانون اجرآت جزائی مؤقت برای محاکم ۱۲۳

ولسوالی های بدون محاکم:

ماده نود و هفتم:

در صورتی که در بعضی ولسوالی ها محاکم نسبت عوامل مختلف فعال نباشد، محکمة ابتدائیه مرکز تمام جرایمی را که در حوزه صلاحیت ولسوالی مذکوره ارتکاب می گردد، رسیدگی می نماید.

تاریخ انفاذ و مدت آن

ماده نود و هشتم:

- (۱) این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشرت می گردد.
- (۲) این قانون تا وقت وضع قانون اجرآت جزائی که توسط شورای ملی منتخب تصویب می شود قابل اجرا بوده مگر این که شورای ملی در مورد این قانون یا اصلاح آن تصمیم اتخاذ نماید.
- (۳) با انفاذ این قانون هر حکمی از احکام قوانینی که متناقض با حکمی از احکام این قانون باشد، ملغی شناخته می شود.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library